BOSTON PUBLIC LIBRARY
COPLEY SQUARE
BOSTON 17, MASS.

KELEIVIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Europoje..$4.00
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Represents over 75,000 Lithuanians in New England and about 1,000,000 in the United States
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 29 "Keleivio" Telefonas AN 8-3071 SOUTH BOSTON, MASS., LIEPOS (JULY) 18, 1956 No. 29, Liepos 18, 1956
Entered as Second Class Matter February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879
Atskiro Numerio Kaina 10 Centų
51-IEJI METAI

Bolševikai Protestuoja Prieš Amerikos Lėktuvus Lietuvoj

Sako, Amerikos Lėktuvai "Įsiveržė" Virš 200 Mylių Į Sovietų Teritoriją ir Lankė Kauną, Vilnių ir Kitus Miestus; Tai Jau Antras Rusų Protestas Bėgy 2 Mėnesių; Amerika Užginčija Rusų Faktus.

Pereitą savaitę Sovietų Rusijos ambasadorius Washingtone įteikė Amerikos vyriausybei protesto notą dėl to, kad Amerikos lėktuvai skraidę virš Kauno, Vilniaus Baranovičių, Lietuvių Brastos, Minsko, Pinsko ir Karaliaučiaus. Sovietai sako, kad Amerikos lėktuvai skraidę virš tų miestų liepos 4, 5 ir 9 dienas.

Pasirodo, kad gegužės 15 d. Sovietai irgi protestavo dėl Amerikos lėktuvų skraidymo virš Sovietų teritorijos balandžio 5, 12, 15 ir18 dienas. Apie tą pirmąjį rusų protestą Amerikos vyriausybė nieko neskelbė, bet dabar patvirtino, kad toks protestas buvo gautas.

Valstybės departamentas dėl rusų protesto sako, kad jis visai nežino jokio Amerikos lėktuvų skraidymo virš Sovietų teritorijos. Karo aviacijos vadovybė irgi sako, kad Amerikos lėktuvai neskraidę virš Sovietų teritorijos. Atrodo, kad Amerikoje niekas nieko nežino apie tuos lėktuvus, kurie būk tai lankė Kauną, Vilnių ir kitus rusų pasisavintuos po karo miestus.

Amerikos vyriausybė dar veda tyrinėjimą dėl to rusų protesto.

Dabar eina spėliojimai, ar rusams Amerikos lėktuvai virš Kauno, Vilniaus, Minsko ir Karaliaučiaus tiktai prisisapnavo, ar Amerikos karo aviacijos vadovybė nežino, kur Amerikos lėktuvai skraido? Kai kas spėja, kad rusus galėjo suklaidinti RADAR aparatai, kurie kartais parodo lėktuvus, kur jokių lėktuvų nėra.

PREZ. EISENHOWER JAU BALTAJAM NAME

Prezidentas D. D. Eisenhower šią savaitę jau atsikėlė į Baltąjį Namą iš savo farmos ir jau pradeda eiti savo pareigas, nors pilno darbingumo jis dar neturi.

Kitą savaitę prezidentas rengiasi vykti į Panamą, į Amerikos prezidentų susirinkimą, kur jis bus trumpai.

Prezidentas jau turėjo ilgą pasitarimą su republikonų partijos nacionalinio komiteto pirmininku Hall dėl šio rudens rinkimų kampanijos. Atrodo, kad vicepreziden tui teks lankyti kraštą su prakalbomis, o prezidentas ves propagandą iš savo kabineto per televiziją.

Daug Perteklių Jau Parduota Į Užsienį

Vyriausybė pranešė kongresui, kad iš Amerikos žemės ūkio perteklių iki šio laiko jau yra parduota užsienių kraštams visokių produktų už $2,900.000,000..

Tiek žemės ūkio perteklių sumažinta nuo 1954 metų, bet bendras perteklių kiekis nėra sumažėjęs, nes vyriausybė vis turi supirkinėti jų perteklius ir dabartiniu metu vyriausybė turi įvairiuose sandėliuose visokių gerybių už 8 su puse bilionus dolerių.

Žemės ūkio pertekliai buvo parduodami kitiems kraštams palengvintomis sąlygomis, imant užmokesnį vietiniais pinigais, arba stačiai dovanojant maistą. Nuo perteklių ir toliau bus stengiamasi nusikratyti.

Egiptas Laukia Amerikos Paskolos

Amerikos vyriausybė šiomis dienomis turi apsispręsti, ar duoti finansinę pagalbą Egiptui statymui didžiojo tvenkinio Nilo upėj prie Aswan miesto.

Pernai Amerika buvo sutikusi duoti Egiptui 56 milionus dolerių, Anglija buvo pažadėjusi duoti 14 milionų dolerių ir su tais pinigais Egiptas būtų galėjęs pradėti darbus prie Aswan tvenkinio. Pasaulio bankas vedė ir dar veda derybas dėl davimo Egiptui 200 milionų dolerių tam pačiam tikslui.

Pernykštieji pažadai, pradėjus naujus finansinius metus, tenka iš naujo persvarstyti, o be to Egipto politika kelia visokių abejonių, ypač Izraelis ir jo rėmėjai čia stipriai priešinasi Egipto stiprinimui ir todėl Amerikos vyriausybei nelengva bus apsispręsti tuo reikalu.

BOSTONIŠKIS BUS PLATFORMOS KOM.-TE

Kongresmonas John McCormack iš Bostono paskirtas demokratų partijos platformos komiteto pirmininku partijos konvencijoj.

Platformos komitetas turės atlikti svarbų darbą, surašyti svarbiausią agitacinį dokumentą rinkimų kampanijai ir ypač svarbu bus surašyti civilių teisių platformą taip, kad jai galėtų pritarti ir pietų ir šiaurės demokratai.

ŠITAIP JIE PRADĖJO BROLIAUTIS

Į Londoną atvyko Sovietų Sąjungos armijos choras. Jį iškilmingai priėmė Londono vyriausias majoras. (Su retežiu viduryje). Majoras ir rusų choras bendrai traukia "Auld Lang Syne". Toks broliavimasis rusams geriausiai rodo, kad "supuvę Vakarai" tikrai yra moraliniai apipuvę ir prieš rusų visokias niekšybes pavergtose šalyse nebemano rimtai protestuoti. Tiesa, svečias yra svečias, pakvietei, tai gerbk.

Poznanėj Teisiami 287 Darbininkai

Lenkijos vyriausybė praneša, kad Poznanėje už dalyvavimą riaušėse ir ginkluotą pasipriešinimą bolševikų diktatūrai bus teisiami 220 darbininkų, o už valdžios turto plėšimą bus teisiami 60 su viršum darbininkų. Ar tai yra visi, kurie bus teisiami, nėra žinoma.

Pačių bolševikų tyrinėjimas parodė, kad darbininkai turėjo labai rimto pagrindo streikuoti ir protestuoti prieš bolševikiškos valdžios kriminalinį apsileidimą ir nesvietišką darbininkų išnaudojimą. Ir šaudyti į darbininkus pradėjo pirma bolševikų politinė, policija, kas privertė ir darbininkus gintis. Teismo laikas suimtiems ir kalinamiems darbininkams dar nėra paskirtas.

Sovietų Parlamentas Tik Lėlių Teatras

Pereitą savaitę, trečiadienį, susirinko posėdžiams Sovietų aukščiausioji taryba ir tautybių taryba, arba rusų parlamentas. Po Stalino nuvainikavimo buvo laukiama, kad Sovietų parlamentas "prabils" ir nebebus bebalsių lėlių rinkinys. Bet pasirodė, kad Rusijoje tuo žvilgsniu niekas nepasikeitė ir taip vadinamas parlamentas, be jokių diskusijų ir be jokių svyravimų vienbalsiai patvirtino visus valdžios pasiūlymus ir jos išleistus dekretus.

Sovietų parlamentas ir dabar yra tik bebalsių lėlių cirkas.

SIRIJA VIENYSIS SU ARABIŠKU EGIPTU

Sirija ir Egiptas rimtai eina prie sudarymo vienos valstybės. Sirijos parlamentas pasiuntė delegaciją į Egiptą tam klausimui galutinai išaiškinti. Taip pat kalbama, kad arabiškas Irakas nori įjungti į savo teritoriją visą Jordaniją. Palyginus silpnos arabų valstybės vienybėje tikisi rasti daugiau atsparumo prieš svetimuosius ir prieš savo kitus arabiškus kaimynus.

7 Vengrai Pagavo Bolševikų Lėktuvą

Liepos 13 d. prie Ingolstadt Vakarų Vokietijoj nusileido vienas vengrų keleivinis lėktuvas su 20 žmonių, 15 keleivių ir 5 žmonės įgulos. Lėktuvui tik nusileidus iš jo išlipo sukruvinta galva žmogus ir pradėjo šaukti, kad lėktuve dar eina muštynės. Vokiečių policija įlipo į lėktuvą ir jame rado 12 sužeistų žmonių, kurie tuoj pat buvo nugabenti į ligoninę.

Pasirodo, kad 7, kiti pranešimai sako 8 vengrai susitarė užgrobti lėktuvą ir su juo pabėgti į užsienį nuo bolševikų. Jie apsiginklavo geležinėm lazdom ir, pakilus lėktuvui į orą, puolė įgulą ir vieną politinės policijos valdininką, kuriam buvo pavesta saugoti lėktuvą.

Po ilgokų peštynių "maištininkai" nuginklavo įgulą ir policininką, bet kada jie bandė paimti į savo rankas lėktuvo vairą, pilotas pradėjo ore daryti mirties kilpas (lėkti lėktuvo pilvu į viršų) ir sujaukė visus keleivius. Bet galų gale pilotas buvo priverstas pasiduoti ir lėktuvą paėmė vairuoti vienas iš maištininkų, buvęs lėktuvo pilotu. Tuo tarpu muštynės tarp įgulos ir maištininkų dar ilgai tęsėsi. Kiti keleiviai buvo "neutralūs" ir į muštynes bandė nesikišti.

Kai lėktuvas nusileido Vokietijoj, 8 keleiviai tuoj paprašė duoti jiems prieglaudos teisę, o vėliau ir keturi iš "neutraliųjų" keleivių prašė leisti jiems pasilikti Vokietijoj.

Nelengva pabėgti nuo bolševikų, bet drąsiems pasiryžėliams kartais pavyksta.

REPUBLIKONAI RAŠYS TRUMPĄ PLATFORMĄ

Republikonų partija šiais metais žada rašyti labai trumpą platformą. Sako, užteks nurodyti į "Ike" pasiekimus ir kviesti balsuotojus, kad jie ir vėl išrinktų tą patį vadą, kurs tiek daug kraštui jau davė ir dar gali duoti.

Harriman Atakuoja Prez. Eisenhowerį

New Yorko gubernatorius A. Harriman pereitą savaitę kalbėjo spaudos klube sostinėje ir ta proga griežtai ir stačiai kritikavo kandidatą Eisenhowerį.

Harriman sakė, kad gen. Eisenhoweris yra politiniai naivus žmogus, kuris visai nesupranta bolševikiškos Rusijos imperialistinių tikslų.1945 metais gen. Eisenhoweris užtikrina kongresą, kad Rusija turi taikius tikslus ir tą patį naivumą jis parodė Ženevoje, kur jis irgi sakėsi tikįs Rusijos taikioms intencijoms. Vidaus politikoj, pagal Harrimano sakymo, prez. Eisenhower leidžia valdyti stambiojo biznio atstovams, pats vengia atsakomybės ir neatlieka savo pareigos rasinių santykių srityje.

Lėktuvo Nelaimėje Vėl Žuvo 45 Žmonės

Pereitą penktadienį vienas kariškas transporto lėktuvas su 66 žmonėmis pakilo iš McGuire oro bazės New Jersey valstijoj ir greit nukrito žemyn. Nelaimėje žuvo 45 žmonės, daugumoje kariai, kurie skrido į Angliją. Tyrinėjimas dar neišaiškino nelaimės priežasties. Tarpe žuvusiųjų toje nelaimėje yra 5 moterys ir du vaikai.

Aviacija Sunaudos 900,000,000 Dolerių

Karo aviacijos viršininkas gen. N. Twining sako, kad kongreso paskirtus 900 milionų dolerių virš vyriausybės prašytos sumos galima sunaudoti visiškai produktingai Amerikos karo aviacijai stiprinti. Generolas Twining mano, kad nebūtinai visus tuos pinigus reikia išleisti sunkiesiems bomberiams gaminti, bet ir bomberių skaičiaus padaugininas bus kraštui naudingas.

Krašto gynimo sekretorius C. E. Wilson sakė kongresui, kad vyriausybė paskirtus virš prašytų pinigus neleis karo aviacijai stiprinti, karo aviacijos vadas mano kiek kitaip.

Kongresas Skubina Baigti Darbą Iki Liepos 27 Dienos

Dar Eilė Svarbių Įstatymų Lieka Priimti; Pagalba Užsieniams, Socialinio Draudimo Pagerinimas, Civilių Teisių ir Dar 11 Kitų Įstatymų Laukia Eilės; Visi Įstatymai Nebesuspės Praeiti.

Republikonai Tikisi Laimėti su "Ike"

Republikonų partijos vadai pereitą savaitę paskelbė, kad prezidentas D. D. Eisenhoweris, kaip buvo taip ir yra kandidatas į prezidento vietą antram terminui. Pats prezidentas visai nematė reikalo apie tai pasakyti kraštui.

Republikonų eilėse prezidento apsisprendimas likti kandidatu, nežiūrint į jo antrąją ligą ir operaciją, kelia didelio pasitenkinimo, nes jie yra tikri, kad prezidento populiarumas ne tik užtikrins republikonams laimėjimą prezidento rinkimuose, bet padės ir republikonų kandidatams laimėti varžytynes senato ir atstovų rūmų rinkimuose.

Amerika Paskyrė 4 Naujus Diplomatus

Šios savaitės pradžioje prezidentas prašė senatą patvirtinti 4 naujus ambasadorius vyriausybės paskirtus Viduriniųjų Rytų kraštams.

Nauji ambasadoriai skiriami Egiptui, Graikijai ir Marokui. Skiriamas naujas ambasadorius ir Pietų Afrikai.

Svarbiausias pakeitimas diplomatų eilėse liečia Egiptą, su kuriuo Amerika turi ir turės visokių malonių ir mažai malonių reikalų.

Nehru už Laisvę Satelitų Kraštams

Indijos vadas Nehru lankėsi Vokietijoj ir turėjo ilgą pasikalbėjimą su Dr. K. Adenaueriu. Ta proga Indijos vadas pasisakė už grąžinimą laisvės rusų pavergtoms valstybėms. Nehru sakėsi nesąs tikras, ar satelitų priklausomybė nuo Maskvos yra kolonializmas, bet satelitinės valstybės neabejojamai yra priklausomos nuo Rusijos ir ta priklausomybė turi būti panaikinta.

Dėl visokių kitokių klausimų Nehru negalėjo susikalbėti su Adenaueriu, nors asmeniški santykiai tarp jo ir Adenauerio užsimezgė gana širdingi.

PIKTAS GAISRAS

New Yorke viename tuščiame sandėlyje kilo gaisras, kuris tik po 25 valandų buvo apgesintas. 168 gaisrininkai buvo daugiau ar mažiau sužeisti gaisrą begesinant.

Kongresas baigia paskutinius savo darbus ir pradeda skubėti, kad iki liepos 27 d. galėtų užbaigti posėdžius.

Rugpiūčio mėnesio 13 d. Chicagoj renkasi demokratų partijos konvencija kandidatams į prezidento ir viceprezidento vietą nominuoti ir platformą priimti. Kongreso nariai nori pradėti rinkiminę kampaniją savo apylinkėse, todėl kongresas turi greit baigti savo darbą, kad politinės partijos ir kandidatai turėtų laiko savo reikalais rūpintis.

Vyriausybė nori, kad kongresas priimtų dar 14 svarbių įstatymų, bet kongreso vadai abejoja, ar bebus laiko tą padaryti. Keletas įstatymų dar bus priimta ir laukiama, kad jų tarpe bus šie įstatymai:

Socialinio draudimo pagerinimo įstatymas, pagalbos užsieniams davimas, civilių teisių įstatymas, muitų įstatymo kai kurie pakeitimai ir kiti.

Vyriausybės sąraše tarpe 14 svarbių įstatymų yra sekantys: įstatymas apie mokyklų rėmimą, bet tas įstatymas atstovų rūmuose buvo atmestas ir šiame kongrese nebebus persvarstytas; vyriausybė siūlo sušvelninti kiek imigracijos ir naturalizacijos įstatymą, bet maža vilties, kad jis būtų apsvarstytas ir priimtas; vyriausybė rimtai tikisi, kad kongresas sutiks pakelti pašto patarnavimo mokesčius, bet ir dėl to įstatymo priėmimo abejojama.

Su kongreso priimtais įstatymais ir valdančioji republikonų ir kongrese daugumą turinti demokratų partija eis į rinkimus ir rodys į "nuveiktus darbus" ar nebojimą balsuotojų reikalų.

SOVIETAI ATŠAUKĖ AMBASADORIŲ BONOJ

Maskva atšaukė savo ambasadorių Zoriną iš vakarinės Vokietijos sostinės Bonnos ir kol kas nepaskyrė jokio kito ambasadoriaus..

Toks staigus ambasadoriaus atšaukimas sukėlė nemažai kalbų ,kad Maskva esanti nepatenkinta Adenauerio politika ir savo nepasitenkinimą išreiškė nesenai paskirto atstovo atšaukimu.

Šios savaitės pradžioje į Maskvą išvyko ir rytinės Vokietijos vadai, kurie ,esą, tariasi su savo bosais Maskvoje, kaip vesti propagandą už Vokietijos suvienijimą, bet jos nesuvienyti.

P. Lozoraičio pozicija

Kai kurias lietuvių kolonijas Amerikoje aplankė p. Stasys Lozoraitis, žmogus, kuris savo kišenėje nešiojasi ir Kybartų aktus ir Urbšio telegramą, o tos telegramos nuorašą ir p. J. Budrys kam tai sakėsi matęs. Žmogus, ginkluotas tokiais dokumentais, save vadina "Lietuvos diplomatijos tarnybos šefu". Bet lankydamas mūsų kolonijas p. Lozoraitis labai mažai tekalbėjo apie lietuviškos diplomatijos vaidmenį Lietuvos vadavimo darbe. Spėjant iš jo kalbų, galima manyti, kad diplomatų ir ypač paties "šefo" darbas yra visai neįžiūrimas. Savo prakalbose p. Lozoraitis išsilaužė iš diplomatijos ir kalbėjo kaip "tautos vadas". Kalbėjo jis apie visokius dalykus visur save įpindamas į kiekvieno klausimo patį vidurį.

Kai p. Lozoraitis pasakojo apie "demokratinę kultūrą", jis išvedė, kad visi, kurie tik atėjo jo pasiklausyti ir pažiūrėti yra kupini tos kultūros, duodamas suprasti, kad neatėjusieji dar nėra subrendę suprasti ir praktikuoti šefinę demokratinę kultūrą . . . Kai jis kalbėjo apie "tautos solidarumą", jis ir vėl viską suvedė prie to, kad atėjusieji šefo išklausyti yra tokio solidarumo pavyzdys, nes turi "solidarumo dvasią stipresnę už bet kuriuos politinius sumetimus ar priešingumus". . . Kai p. Lozoraitis ėmėsi aiškinti "demokratijos sąvoką", jis ir čia įpynė savo gyvenimą, kuris "ėjo ir eina dienos šviesoje, visiems matant". Vadinasi, demokratijos sąvoka išaiškinta, o kad nebūtų jokių abejonių, p. Lozoraitis pabrėžė, kad "joks geros valios žmogus neras mano gyvenime ir darbe paslaptingų dalykų ar temų reveliacijoms".

Toks savęs visur kaišiojimas rodo iš dviejų galimų dalykų vieną: arba p. Lozoraitis bijo kokiu tai "reveliacijų" (atidengimų) iš jo praeities (pavyzdžiui, kaip lenkiškas Saulius virto lietuvišku Pauliu; kaip jaunas sveikas žmogus išsisuko nuo mobilizacijos į Lietuvos kariuomenę; kaip būdamas užs. reikalų ministeriu jis sugebėjo bendradarbiauti su Varšuva, nors santykių tarp Kauno ir Varšuvos "nebuvo", ir dar kitokių "paslaptingų dalykų", kurie jį gal ėda); arba tas rodo, kad p. Lozoraitį užpuolė didybės manija ir jis, žiūrėdamas į mūsų margą pasaulį, mato pirmiausiai save, paskui nieko ir tik toli kur tai pritarėjų minią, kuri vadui kelia ovacijas . . .

Ir vienu ir antru atveju p. Lozoraičiui derėtų pasitarti su geru psichologu, kuris jam padėtų nusikratyti reveliacijų baimės, arba padėtų jam surasti tinkamą vietą kitų dvikojų būtybių tarpe.

Kalbėdamas apie save ir viską p. Lozoraitis teikėsi užsiminti ir Lietuvos klausimą. Štai jo "pozicija":

"Kai Belgija ar Olandija buvo Hitlerio okupuotos, nei olandai, nei belgai ir iš viso niekas sąjungininkų tarpe neėmė dėmesin tokio eventualumo (tokios galimybės—Red.), kad tų valstybių likimas galėtų būti išsprestas įvedant jose tautinį hitlerizmą ar paverčiant jas Vokietijos protektoratais ar panašiai.. **Mes esame lygiai tokioje pat padėty, kaip belgai ar olandai anuo metu, turime tokias pat teises, kaip jie, ir reikalaujame, kaip jie tada, tų teisių įvykdymo, būtent, nepriklausomybės atstatymo".** (Pabraukta mūsų—Red.)

Rodos, pozicija visai aiški. Bet kartu ir labai nerimta, jei nepasakyti griežtesnio žodžio. Reikia tik tikėtis, kad p. Lozoraitis tos savo "pozicijos" nepasakoja kitų valstybių diplomatams, nes tas nei Lietuvai nei jam pačiam nebūtų naudinga.

Deja, Lietuva dabar nėra Belgijos ar Olandijos padėty karo metu. Pirmas skirtumas yra tas, kad dabar nėra karo metas. Kare okupacijos problemą sprendžia pergalė, o mūsų problema yra, kaip siekti Lietuvai laisvės taikos meto sąlygose ir apie tai p. Lozoraitis net neprasižiojo, nes, turbūt, ir neturi ką pasakyti. Lietuvos padėtis skiriasi nuo Belgijos, Olandijos ar Norvegijos ir geografiniu požiūriu, ko diplomatas neturėtų užmiršti. Klysta p. Lozoraitis ir dėl belgų ar olandų laikysenos karo metu. Jų tarpe netrūko ir tokių gaivalų, kurie orientavosi į Hitlerio pergalę. Net Belgijos karalius buvo linkęs laukti iš nacių kažkokių pyragų . . . Bet ne mūsų reikalas mokyti šefą netolimos praeities istorijos. Tą jis pats turėtų žinoti. P. Lozoraitis griežtai ir absoliutiškai atmeta Lietuvai "satelito statusą", ko Maskva neduoda, nežada duoti ir vargu ar sutiks kada duoti, negut jei spaudimas į ją būtų itin kietas ir rimtas. Atmesti tą, ko tau neduoda, skamba gana patriotiškai mitingo salėje, bet tai nėra diplomatija, o tik paprastas mitingavimas.

Pasiskaičius mūsų diplomatijos šefo pasisakymų nenoromis lenda galvon mintis, kad diplomatijos fronte Lietuvos pozicija yra liūdnai skvsta. Bet užtat visuomenės skaldymo ir kiršinimo darbe p. Lozoraitis nėra toks bedantis, kaip jis yra diplomatijoj. Intriga, prisilaižymas prie fašistuojančios eksčinauninkijos ūpo ir skambių žodžių jovalas yra jo neginčijami koziriai jam siekiant "tautos vado" pozicijos.

TOKIŲ ŠIANDIEN LABAI DAUG

Jugoslavas Giordano Pleticos užsideda Amerikos lakūno kepurę ir sako noris būtinai patekti į Amerikos karo aviaciją. G. Pleticos yra pabėgėlis iš Jugoslavijos ir atvyko apsigyventi į Ameriką. Iš Jugoslavijos jis pabėgo po to, kai bolševikai suėmė jo tėvą ir dėdę ir nusavino šeimos žemę ir namus.

Naujas Vliko statutas

Buvusiame Vliko birželio 22-24 d. suvažiavime buvo galutinai priimtas naujas Vliko statutas.

Statutas šitaip trumpai nusako Vliko uždavinius:

Lietuvos politinės partijos ir rezistencijos organizacijos—grupės—, turėdamos prieš akis vieningos politinės vadovybės reikalingumą Lietuvai išlaisvinti ir kaip demokratinę respubliką atkurti, sudarė Vyriausiąjį Lietuvos išlaisvinimo komitetą (Vliką).

Esminį Vliko veiklos pagrindą sudaro jo 1944 m. vasario 16 d. Vilniuje paskelbta deklaracija ir 1945 m. liepos 3 d. Wuerzburge įvykusio grupių susitarimo protokolas.—

Seniau kiekviena politinė partija ir rezistencinės organizacijos - grupės Vlikan siuntė po vieną atstovą ir nebuvo pramatyta kokia tvarka turėtų būti priimami kitų naujai pasireiškusių grupių astovai, jei norėtų tapti Vliko nariu. Dabar yra pasakyta, kad nauja grupė į Vliką priimama nemažiau kaip ¾ visų Vliko narių dauguma. Tokiu pat balsavimo būdu gali būti kuri nors grupė išjungta iš Vliko veiklos.

Kiekviena politinė partija ar grupė Vlikan skiria 3 savo atstovus. Kiekvienas atstovas turi sprendžiamojo balso teisę.

Iš čia seka, kad bet kuri grupė gali susitarti su tais, kurie dar nedalyvauja Vlike ir į savo tarpą įtraukti jų atstovą Vlikan. Vadinasi, Vlike neužkertamas kelias plačiai pasireikšti visoms grupėms, kurioms rūpi Lietuvos laisvinimo reikalai.

Taip pat numatyta kada Vliko atstovas nustoja būti Vliko nariu. Ten pasakyta:

a. Jo grupei jį atšaukus;
b. jam iš Vliko nario pareigų pasitraukus;
c. ¾ visų Vliko narių balsų dauguma pareiškus jam nepasitikėjimą;
d. jam mirus.

Naujas Vliko statutas pramato, kad jo posėdžiai vieši ir trims Vliko nariams pareikalavus gali jie būti nevieši. Vliko posėdžiai teisėti, kai juose dalyvauja bent absoliutė visų Vliko narių dauguma.

Seniau Vlikas veikė neturėdamas savo prezidiumo, o buvo tik pirmininkas. Dabar Vlikas turi prezidiumą iš jo pirmininko, pavaduotojo ir sekretoriaus. Vliko prezidiumas vadovauja Vliko laisvinimo veiklai Vliko nutarimų rėmuose; daro Vliko vardu juridinius įsipareigojimus; instruktuoja, koordinuoja ir prižiūri Vliko organų veiklą; taria Vliko darbų planus; siūlo sudaryti komisijas; sudaro sąmatų projektus ir skiria ir atleidžia Vliko tarnautojus.

Vliko vykdomuoju organu yra Vykdomoji taryba. Tos tarybos nariai renkami visų Vliko narių absoliute balsų dauguma. V. taryba atsako solidariai Vlikui už bendrą V. tarybos veikimą ir kiekvienas tarnybos valdytojas už savo tarnybos darbą.

Tautos Fondas yra Vliko

(Nukelta į 8-ą psl.)

politinis skelbimas politinis skelbimas politnis skelbim as politinis skelbimas

Presenting
YOUR MASSACHUSETTS REPUBLICAN TEAM for '56

Endorsed by the Party
★ UNITED for VICTORY
★ DEDICATED to PEACE and PROSPERITY

Massachusetts Republican State Committee, Ralph E. Bunnell, Chairman, 61 Arlington St., Winchester, Mass.

Apžvalga

"NAUJOS VILTYS"

Mūsų Chicagos korespondentas (Žiūrėk "Prūseika apie Staliną") pabrėžė, kad Prūseika ir kiti prūseikinių įsitikinimų žmonės Stalino žiaurumais tesibaisi tik tiek, kiek Stalino sauvalė ir teroras lietė "gerus" komunistus. Dėl milionų kitų bolševikiškos diktatūros aukų tiems žmonėms nei vo žudomi ar vergų stovyklose buvo ir dabar dar yra pūdomi milionai žmonių, tas bolševikams visai galvų nekvaršina ir jų sąžinės yra visai ramios. Tą pripažįsta ir patys bolševikai. Štai Chicagos "Vilnyje" rašo Šilėnas ir parodo tokią savo atsiprašant sąžinę. Jis sako:

"Man asmeniškai, pasakyčiau, visai nerūpi šiuo momentu konstatuoti, ar Stalinas buvo žiaurus revoliucinis despotas ar teisingas taktikas, ar didelis garbėtroška ar ne, ar geras strategas ar ne toks jau geras . . .

"Pasakyčiau, kad man ne taip jau svarbu, ką tuo laiku veikė Chruščiovas ir Bulganinas . . . "

Matot, tam ponui visai nesvarbu Stalino skerdynės ir visai nesvarbu, kas Stalinui padėjo žmones skersti. Ką čia rūpintis praeitimi, jei dabartis yra toki šviesi ir tiek naujų vilčių kelia!

Tas surambėjusios sąžinės juodnugaris Šilėnas sako, kad dabar „Tarybų Sąjungoje jau visai išsklaidyta senoji atmosfera, kad ji iššaukia naujų vilčių".

Nesvarbu Šilėnui, kas ir ką skerdė, nesvarbu, kad prievartos darbo stovyklos dar veikia, nesvarbu, kad Rusijoj vis dar šaudomi režimo įtarti asmenys. Viskas nesvarbu, o svarbu tik tas, kad Šilėnas pajuto "naują atmosfera" ir pas jį tuoj išdygo "naujos viltys". Į jo galvą nelenda mintis, kad sauvalės ir teroro "atmosfera" yra bolševikiško valdymo neatskiriama dalis.

Kas Savaitė

Dėdės Samo biznis

Mūsų Dėdė Samas šiandien yra didžiausias biznierius visame pasaulyj. "U. S. News & World Report" sako, kad 1955 metais Samas turėjęs virš 77 bilionus dol. pajamų ir 72 bilionus išmokėjimų.

Jokia kita korporacija ir jokia kita valstybė neturėjo tiek pajamų ir išlaidų. Dar 1950 metais mūsų vyriausybė turėjo 41 bilioną pajamų ir 43 bil. išmokėjimų. Vadinasi, per tą trumpą laiką pajamos padidėjo 36 bilionais dolerių, išmokėjimai 29 bil. dolerių.

Tai milžiniškos pinigų sumos. Nėra reikalo aiškinti, iš kur jos gauta—pavienių asmenų ir korporacijų, mokėjusių "income tax'us"; taipgi muitų ir kitokių mokesčių.

Išmokėjimų yra daug ir visokiausių--pradedant prezidento ir baigiant eilinio valdžios tarnautojo algomis. Beto, išleidžiama bilionai dolerių užsieniams šelpti, mokama nuošimčiai už paskolas, kurių mūsų vyriausybė yra užtraukusi netoli 300 bilionų dolerių ir pan. Mokama pensininkam, užlaikoma trys karo tarnybos — armija, aviacija ir laivynas.

•

Z. Angariečio likimas

Galų gale, daugiau kaip šešioliką metų tylėję, lietuviai komunistai drįso paskelbti, kad Zigmo Angariečio "jau nėra".

Angarietis buvo nugalabytas 1940 m. gegužės 22 d.. Ryšium su tuo Brooklyno komunistų "Laisvėje" liepos 7 d. rašoma:

"Z. Angariečio, kaip ir visos kitos eilės marksistinių veikėjų mirtį paskubino tasai neteisėtumas, kuris buvo įsivyravęs, kai Tarybų Sąjungoje vyravo asmenybės kultas, kai J. Stalinas buvo 'viskas' . . . Žmonės, kuriuos Berijos gauja puolė, kaip 'liaudies priešus', bet kurie tokiais nebuvo, dabar yra atsteigiami, rehabilituojami".

1940 metais Angarietis buvo nugalabytas kaip liaudies priešas, o 1956 metais "Laisvė" jį "atsteigė" kaip "marksistinį veikėją" — amen

Bet ko reikėjo taip ilgai tylėti? Ar tai nerodo, kad tą neteisėtumą jie sąmoningai gynė ir slėpė?

•

"Darbas" apie dipl. šefą

Lietuvių Darbininkų Draugijos leidžiamas žurnalas "Darbas" (Nr. 1, 1956) davė gerą vedamąjį, kuris aiškina santykius tarp Vliko ir "diplomatijos šefo" S. Lozoraičio. "Darbo" manymu, "diplomatijos šefui" ne tiek rūpi vieningas darbas už Lietuvos išlaisvinimą, kiek sudarymas sau reikiamo užnugario visuomenėje. Esą:

"Lozoraitis jau senokai deda pastangų, kad sudarytų sau užnugarį emigrantinėj mūsų visuomenėj. Jei su kuo jis iki šiol nuoširdžiai bendradarbiavo, tai tik su jo kurta Santarve, Rasteniais, Šidiškiais".

Ir daugiau:

"Ponas Lozoraitis jau vienuoliktus metus gyvenąs Romoje (p. Girdvainio įnamiu), izoliuotas nuo betkurių santykių su Italijos vyriausybės organais, galėtų geriausiai suprasti Lietuvos bylos tragišką būklę, jei tik pasiuntiniai ją atstovautų valstybiniuosee santykiuose".

Viskas rodo, kad tos būklės šefas nenori suprasti. Tam buvo iškepti jo "aštuoni punktai". Tik Kybartų aktus sapnuodamas jis laikosi savo "kompetencijos" būti diplomatijos šefu ir net prezidento pavaduotoju.

Šefo ambicijos ožys didesnis už patį šefą.

•

Tas liežuvių jomarkas

1944 metais, kada F. D. Rooseveltas buvo išstatęs savo kandidatūrą ketvirtam terminui, republikonų propagandistai sakė, kad "F.D. R. mirs nebaigęs tarnybos".

Matote, Roosevelto sveikata buvo pašlijusi ir tikrai, jis mirė, nebaigęs savo tarnybos.

Ką nors panašaus ir dabar turime. Pernai rudenį prez. Eisenhowerį ištiko širdies smūgis, o šį pavasarį jam buvo padaryta vidurių operacija. Reiškia, Eisenhowerio sveikata taip pat pašlijo ir demokratų propagandistai sako, kad jis gali mirti, nebaigęs savo tarnybos.

Republikonai, užmiršę tai ką sakė 1944 metais, labai pyksta. Vienas jų rašytojas, David Lawrence, bara demokratus: vyrai, jūsų argumentas nevertas išvalgyto kiaušinio lukšto . . .

Jei demokratų argumentas nieko nevertas, toks pat buvo ir republikonų. Vadinasi, puodas katilą vainoja.

Poznanės įvykių apžvalga

Chicagos žurnalas 'Time' davė neblogą Poznanės įvykių apžvalgą. 'Time' sako, kad skerdynes išprovokavo patys komunistai. Buvę taip:

Poznanės plieno darbininkų algos buvo kiek didesnės, negu kitų. Bet kada pristigo žaliavų, valdžia nukirto darbininkų uždarbius net 30 %. Darbininkai, nepajėgdami pragyventi, nutarė siųsti delegaciją į Varšuvą ir, jei tas negelbės,—streikuoti.

Delegacija buvo pasiųsta ir ji nelaimėjo. Tada darbininkai metė darbą ir suruošė demonstraciją. Demonstracija buvo tvarkinga, bet riaušes išprovokavo komunistiniai padaužos, kurie pradėjo į demonstrantus šaudyti. Buvo nušautas vienas jaunas darbininkas. Demonstrantai dėl to įtūžo ir ėmė priešintis. Jie nuginklavo policiją—vienur gerumu, kitur piktumu—ir puolė kalėjimą. Iš jo buvo paleisti politiniai kaliniai.

Tik vėliau, kada atvyko tankų dalinys, demonstracija buvo išvaikyta, buvo daug užmuštų ir sužeistų. Skerdynių metu armijos vyresnieji šaudė ir tuos kareivius, kurie nenorėjo žudyti savo brolius darbininkus.

Dabar ir pati Varšuva prikando liežuvį, jau nebesako, kad dėl Poznanės įvykių buvo kalti tik "imperialistų agentai ir reakcinis pogrindis".

St. Strazdas

KAS NIEKO NEVEIKIA TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RAŠO TAS DUONOS NEPRAŠO

SLA Seimas

Susivienijimo lietuvių Amerikoje 49-sis seimas pasibaigė. Praeitame numery "Keleivy" apie jį jau buvo rašyta. Aš norėčiau dar kai ką papildyti.

Seimas priėmė konstitucijos pakeitimą. Tas klausimas jau buvo kelis kartus svarstytas ir vis nebaigtas, kol galų gale šis seimas pakeistą konstituciją, išbraukus "žabangas", priėmė.

Gudrūs politikieriai norėjo įsteigti kažkokią naują komisija, kuri kontroliuotu net Vykdomąją tarybą, uždėti nariams papildomu mokesčių (asesmentų), atimti kuopoms teisę siusti delegatus į seimą ir tt. Seimas tuos "išmislus" atmetė.

Jau seniau buvo keliamas seneliu namu klausimas. Šis seimas išrinko tuo reikalu rūpintis Seneliu komisiją, į kurią įėjo Dr. A. Kapochv, inž. A. Chaplik ir dr. D. Pilka, visi bostoniškiai.

Seimas daug dėmesio skyrė nauju narių klausimui. Narių skaičius ne didėja, bet mažėja. Štai 1948 m. gruodžio 31 d. Susivienijimas turėjo 12,439 narius, o 1955 m. gruodžio 31 d. tik 11,948 narius, arba 491 nariu mažiau.

Narių vajus davė neblogų vaisių. 1955 metais naujų narių gauta 400 ir sugrįžo 80 seniau buvusių, taigi viso labo 480. (Čia priminsiu, kad 1954 m. naujų narių tegauta 290, 1953 m. 307, bet 1952 m. jų buvo gauta 624.) Vajus prisidėjo prie to,kad nariu skaičius tapo pastovesnis ir ne taip daug narių apleidžia Susivienijimą. Pavyzdžiui. 1953 m. Susivienijimą apleido 425 nariai, 1954 m—314 narių ir 1955 m. jau tik 183 nariai. Tai geras reiškinys.

Vajus parodė, kad darant pastangu dar galima gauti naujų narių. Vajaus dėka įsteigta net 3 naujos kuopos. Kaikurios kuopos savo narių skaičiu žymiai padidino. Pavyzdžiui, 23 kp. narių skaičiu beveik padvigubino, 236 kp. jų skaičiu padidino 87%, 273 kuopoj narių padidėjo 50% ir tt. Gal visose kuopose ir nebūtų galima tiek naujų narių sužvejoti, bet reik spėti, kad visur dar būtų galima šiek tiek jų rasti.

Ypač svarbu gauti jaunesnio amžiaus narių, nes tik jie tegali Susivienijimo amžių pratęsti. Iš senųjų narių vis daugiau miršta. 1953 m. mirė 286, o 1955 m. 295 nariai ir išstojo 183, taigi viso labo netekta 478 narių. Kadangi naujų narių, kaip matėme, buvo 480, tai metų gale narių skaičius tepadidėjo tik 2 nariais.

Jaunimo pritraukimu rūpintis seimas išrinko gana didelę komisiją, į kurią įeina: O. Biežienė, J. Gegužytė, I. Verbalienė, O. Morey, V. Šliupas, J. Miller, J. Gedmintas, M. Miščikienė, G. D. Kaziliūnas, A. Jagella ir V. Bukšnaitis. Palinkėsime jai sėkmės.

Susivienijimas yra įsteigtas 1886 m., taigi šiemet jam sukanka 70 metų. Dabar jis turi viso labo 303 kuopas 22-jose valstijose ir Kanadoje. Daugiausia kuopų Pennsylvanijoj (87), Illinois (62), New Yorko (30) ir Massachusetts (29). Tų keturių valstijų kuopose narių yra 8,223.

Susivienijimas nėra vien draudimo įstaiga. Jam taip pat rūpi labdaros ir kultūros reikalai. Ir tose srityse jis yra didelę vagą išvaręs, jis yra daug prisidėjęs lietuvybei šiame krašte palaikyti.

Susivienijimo veikla šakota, jo draudimas įvairus ir vis plečiamas, tobulinamas, pritaikomas naujiems laikams.

Pagal veiklos sritį ir jo lėšos dalinamos į atskirus fondus. Vieno fondo lėšas imti kitam, arba vieno fondo pelna ar nuostolius perkelti į kitą galima tik su atatinkamos valstybinės priežiūros įstaigos ir seimo leidimu.

Susivienijimas turi šiuos fondus: gyvybės draudimo, pašalpų ligoje, vaikų draudimo, pensijų (annuities), našlių ir našlaičių, tautiškų centų, moksleivių šelpimo, literatūros, emigrantų, jaunuolių auklėjimo, bedarbių ir administracijos.

Visas Susivienijimo turtas jau prašoko 3 milionus. 1955 metų gale jis siekė $3,166,496.28. Iš tos sumos buvo bonų (bondsų) ir šėrų (akcijų) $2,691,170, morgičių $187,679.05, nekilnojamo turto $83,000, grynų pinigų $162,156.84 ir tt.

SLA draudimo įvertinimo pranešimas, aktuaro patvirtintas, rodo, kad pomirtinių fonde yra $607,914.00 daugiau negu atsargos normai reikalinga. Taigi, SLA draudos yra stipriai apsaugotos. Žodžiu, SLA yra didelė, stipri ir visiems lietuviams reikalinga organizacija.

SLA 49-sis seimas buvo gerai paruoštas, gerai vedamas, jame nebuvo tuščių kalbų ir nereikalingų ginčų, nebuvo ir girtų, kurių seniau pasitaikydavo. Seimo dalyviai išsiskirstė kupini geros nuotaikos ir pasiryžimo toliau dirbti SLA naudai.

Baigdamas pažymėsiu komisijų sudėtį, kurių dar nepaminėjau:

Įstatų—adv. J. R. Verbalis, dr. A. Montvidas, adv. T. E. Mack.

Švietimo—dr. P. Grigaitis, M. Vaidyla ir S. C. Budvitis.

Skundų—S. Bakanas. J. Lekys ir J. Strazdas.

Labdarybės—K. Katkevičienė, B. Keblaitienė, J. M. Tumavičienė, A. Jagella ir M. J. Vinikas.

Dr. D. Pilka

SLA SEIMO NUTARIMAI

Seimas priėmė daug nutarimų įvairiais reikalais. Čia duodama tik pora jų, kurie liečia visus lietuvius.

Lietuvos laisvės reikalu

Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė, demokratiniais pagrindais sutvarkyta, yra mūsų tautos pagrindinis ir be jokių kompromisų siekimas ir reikalavimas.

Per amžius buvo dėl to kovota, o šiandien, kada mūsų tėvynė vėl žiauraus priešo pavergta, toji kova turi būti nenuilsamai tęsiama iki galuinės pergalės.

Šito šaukiasi mūsų tėvų ir bočių pralietas kraujas ir ašaros, šito šaukiasi nekaltu krauju persunkta Lietuvos žemelė. Todėl:

SLA 49-asis Seimas, posėdžiaudamas Detroite 1956 metų liepos 2—6 dienomis, konstatuoja, kad bolševikai, pavergę Lietuvą, negailestingai ir žiauriai terioja ne tiktai mūsų tautą, bet ir per ilgus šimtmečius sukrautas jos kultūrines ir medžiagines vertybes.

SLA 4-asis Seimas džiaugiasi, kad JAV stengiasi padėti pavergtoms tautoms atgauti savo laisvę, ačiau atranda, kad kitos laisvojo pasaulio valstybės daugiau rūpinasi pastoviu su Sovietų Rusija sugyvenimu, negu pavergtos Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų išlaisvinimu.

Todėl Seimas ragina visus Lietuvos laisvinimo veiksnius dar stipriau kelti balsą Lietuvos laisvės reikalu ir aiškinti didžiosioms pasaulio valstybėms, kad kol bolševikų pavergti kraštai, tarp jų ir Lietuva, nebus išlaisvinti, tol pasauly nebus taikos, nebus teisės ir saugumo, o bus nuolatinė grėsmė ir toms tautoms, kurios tebėra dar laisvos.

Pagaliau SLA Seimas ragina visus savo organizacijos narius ir po visą pasaulį išsiblaškiusius lietuvius, jų organizacijas ir veiksnius, be paliovos remti savo darbais ir materialinėmis aukomis Lietuvos laisvinimo bylą.

Vienybė — galybė!

(Priimta vienbalsiai).

Lietuviškų mokyklų reikalu

Atsižvelgdamas į SLA konstitucijos skyrių I, kuris sako, kad vienas mūsų organizacijos tikslų yra steigti mokyklas ir skleisti švietimą; ir imdamas dėmesin tą faktą, kad iš tremies dabar yra atvykusių nemaža inteligentų, galinčių vesti lietuvių kalbos ir istorijos mokyklas;

Keturiasdešimts devintas SLA Seimas ragina SLA kuopas, kur tik yra galimybės ir kur tokių mokyklų dar nėra, steigti jas ir kviesti mokytojais minėtus inteligentus, o kur tokios mokyklos jau yra, remti jas ir padėti joms išsilaikyti.

Patalpų tokioms mokykloms Seimas pataria prašyti miestų bei miestelių viešose mokyklose (public schools), kurios vasaros laiku stovi tuščios.

(Priimta vienbalsiai)

LEWISTON, ME.

Malonu jį prisiminti

Tai gražus miestelis. Jau 40 metų prabėgo, kai aš jame gyvenau. Anuomet jame gyveno gerokas jaunų lietuvių būrys. Jie buvo jauni, kilnios dvasios, veržėsi šviesesnėmis akimis į gyvenimą žiūrėti. Lewistonas man buvo antroji tėvynė.

Teisybė, kai ateidavo žiema, pūgos apdengdavo sniegu namelių langus ir stogus, bet atėjus šeštadienio vakarui skambėdavo lietuviškos dainos, nors dirbdavome sunkiai ir ilgai.

O sulaukę vasarėlės, lietuviai traukdavo į laukus ir ten gražiai linksmindavosi. Tos dienos ir šiandien neišblunka iš mano atminties. Prisimenu anų dienų veikėjus: Mykolą Byroną, Kazimierą Vilėniškį, Joną Krapavicką, Joną Liaudanską, Petrą Petronį, Liudviką Baniulį ir kitus.

Pasikviesdavome ir iš kitur kalbėtojų, kurie daugiau žinojo ir galėjo mums pasakyti: Bagočių, Michelsoną, Antonovą, Smelstorių.

Malonu atsiminti anas dienas.

Paul Kapickas

Kiekvienam žmogui reikia paguodos, kaip druskos sriubai.

JIE VIS DAR TEBELAUKIA

Prieš dvi savaiti buvo pavogtas Weinbergų vieno mėnesio kūdikis. Tėvai gyvena Westbury, L. I., N. Y. Jie iki šiai dienai vis dar laukia, kad vaikučio vagis pasiskelbs prašydamas pinigų ar gal grąžins kūdikį . . .

Kalifornijos naujienos

LOS ANGELES, CALIF.

Gražios vestuvės

Birželio 23 d. čikagietis Jonas Barauskas susituokė su Ieva Andrushat-Woover. Vestuvinis pokylis buvo puošniame Hollywood restorane. Čia visa ko buvo, tik paukščių pieno trūko.

Svečių ir viešnių buvo gana iš toli. Anita Navickaitė-Karns su motina iš Floridos., Bernice Gerryluck ir Jonas Pauparas iš Chicagos, Austinai su dukromis ir Bob Borows su šeima iš San Diego, G. Borows su žmona iš Whitter. Iš Los Angeles ir Hollywood ir apylinkės Elzbieta Petraitienė su šeima, Bakienė su dukterimis, Sherekiai, Gorden, Tony Monte, Lydumai, Chapmanai, Virbickai, Urniežiai, Gloveckai, Olga Mithelienė su dukromis, Eleanora Schult, Žilinskai ir daug kitų.

Besilinksmindami, bešokdami, bedainuodami nė nepastebėjome, kad jau vėla naktis. Skirstydamės linkėjome Jonui ir Ievai gražaus, ilgo ir saulėto, kaip Kalifornija, vedybinio gyvenimo.

Jonas net tris kartus buvo atvykęs į Kaliforniją paviešėti, bet čia jam nepatiko. Bet pažintis su Ieva jį suviliojo ir, manau, jis pamirš Chicagą.

Medaus mėnesį jaunieji leidžia Catalinos saloje.

Jonas Barauskas yra Naujienų ir Keleivio ilgametis skaitytojas.

Vienas iš dalyvių

YUCAIPA, CALIF

Įvairios naujienos

—Šį mažą, tarp kalnų esantį miestuką tvarko San Bernardino apskritis. Jo gyventojų skaičius sparčiai auga. Čia yra kelios viduriněs mokyklos, o už 6 mylių yra Redland universitetas, kurį nuo naujųjų mokslo metų pradės lankyti Rožė Maisoniūtė, čia plačiai žinomų Juozo ir Onos Maisonų duktė.

—Zigmas Kruminas nusipirko modernų Wayside motelį prie U. S. Hi-way 99.

—Dipukai Marė Meisonienė ir J. Giedra gavo pilietybę.

—J. Giedra dirba gražius namukus - priekabas (trailers) ir augina triušius.

—Liepos 4 d. daug kas turėjo svečių, Masonai ir Pomitauskai susilaukė svečių net iš Los Angeles. Neseniai čia apsigyvenusius Meškauskus aplankė apie 30 vietinių ir iš apylinkės svečių.

—Masloveckai iš Los Angeles dairosi čia pirkti namus ir atvažiuoti gyventi.

—Viktoras Cirvinskas, atitarnavęs Dėdės Šamo kariuomenėje privalomą tarnybą, pasirašė dar šešių metų sutartį ir išvyko į Okinawa. Jis yra automechanikas.

Atko

WORCESTER, MASS.

Jie laimėjo dovanas

Lietuvių bendruomenės paskelbtas rašinių varžybas: Kodėl aš mokausi lietuvių kalbos? Kodėl aš turiu lietuviškai kalbėti? Kodėl aš turiu išlikti lietuviu? laimėjo antrojo skyriaus mokinė Eglutė Pauliukonytė (už pirmąją temą), Živilė Pauliukonytė (už antrąją temą) ir Vidmantas Matusaitis (už trečiąją temą).

Geri buvo rašiniai J. Pauliukonytės, G. Česnaitės, A. Garsio ir D. Palubeckaitės.

Laimėjusiems varžybas premijos įteiktos per Joninės Maironio parke.

Paraginkim savo pažįstamus užsisakyt "Keleivį." Kaina metams $4.

GRAŽI, AR NE?

Ši gražuolė iš šaltosios Islandijos atstovauja savo kraštą viso pasaulio gražuolių varžybose Long Beach, Calif.

PATARTINA VISIEMS ĮSIGYTI

NAUJA VALGIU KNYGA

Su Tarptautine Virtuve, su Stalo Etiketu ir Kitomis Informacijomis

kurią paruošė ilgametė "Keleivio" Moterų Skyriaus vedėja M. Michelsonienė. Knygoje sudėta apie pustrečio šimto įvairių receptų kaip gaminti įvairiausius valgius iš mėsos, žuvies, kiaušinių, kaip kepti įvairius pyragus ir ruošti gėrimus. Knygoje įdėta visokių naudingų patarimų apie virtuvės saikus, apie vitaminus, apie stalo etiketą ir panašius dalykus. Knygoje yra skyrius "tarptautinė virtuvė," kur paduodama apie šimtą įvairių tautų mėgiamiausių valgių. "Nauja Valgių Knyga" turi 136 puslapius. Ji parašyta aiškiai, visiems suprantama kalba. Jos kaina $1.25. Užsakymus jau dabar priimam. Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway -:- So. Boston 27, Mass.

Drabužių Siuntiniai Į Lietuvą

Muitas Apmokėtas, Pristatymas Garantuotas

Į 8—10 Savaičių

SIUNTINIO NUMERIS ML-2 $55.00

3 jardai puikiausios rūšies 100% virgin wool medžiagos materiškai suknelei, spalva užgirta per U. S. S. R. sulig vėliausios mados. 2 didelės špulės siūlų.

3¼ jardai puikiausios 100% grynos vilnos medžiagos vyriškam siūtui. Spalvos: pilka, ruda, mėlyna (navy blue). Visos medžiagos aukščiausios rūšies ir užgirtos per U. S. S. R. Turės 300% vertės Lietuvoje.

Ši yra puikiausia kombinacija siuntinio vyrui ir moteriškei. Siuntimas patogus per mus, mes sutaupome pirkimą ir pakavimą. Už tuos pinigus mes užtikriname jus, kad jūs negalėtumet ir patys pigiau nusipirkti.

Pasiųskite money orderį į Ideal Pharmacy

29 Kelly Square

V. G. Skrinska (savininkas), Worcester, Mass.

SIUNTINYS—LA $55.50

3 jardai 100% grynos vilnos medžiaga moteriškam paltui. Spalva pilka (Oxford gray), mėlyna (navy blue), arba juoda. Pasisiūs šiltą žieminiam Lietuvos orui. 4 jardai puikiausios rūšies rayon pamušalui pritaikytos spalvos. 1 pakelis skirtingų adatų. 1 didelė špulė pritaikytų siūlų. 6 gražūs pritaikinti guzikai pagražinimui. Žiema netruks ateiti!

SIUNTINYS ML-3 $56.00

1 pora puikiausios odos vyriškų parėdui batų, rudos ar juodos spalvos, pažymėkite dydį (saizą) ir spalvą. Labai naudingas pakietas.

3¼ jardai 100% grynos vilnos puikiausios rūšies medžiagos vyriškam siūtui, spalva pilka (Oxford gray), šviesiai rusva, mėlyna (navy blue), juoda plonais šviesiais dryželiais.

"KELEIVIO" SKAITYTOJAI!

Remkite Moderniška Lietuviška Vaistinę

IDEAL PHARMACY

29 Kelly Square, Worcester, Mass.

Per mūsų vaistinę galima siųsti vaistus su apmokėtu muitu į Lietuvą ir į visus U. S. S. R kraštus. Mes užlaikome visus vaistus, kurie yra reikalaujami Lietuvoje, kap Rimifon, streptomycin, validolo ir nuo reumato ampulių. Per mūsų vaistinę vaistai pasiekia Lietuvą į 10 dienų, o į Sibirą ima 22 dienas oro paštu. Visi siuntėjai per mumis gauna garantiją iš rusų valdžios.

Rašykit mums sveikatos reikalais.

VYTAUTAS SKRINSKA

Ideal Pharmacy vaistinės savininkas

ir Notary Public

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Tegul bus pagarbintas, Maiki!

—Kaip einasi, tėve?

—Prastai.

—Kodėl taip?

—Mūsų Sčeslyvos Smerties Susandė turi trubelį.

—Gal iždininkas prapuolė?

—Ne, Maiki, mūsų bėdos kitokios.

—Ar negali paaiškinti?

—Bėda, Maiki, kad visi daug žino, ypač kai išsigeria. Kai pradeda dėl ko nors ginčytis, tai vieni kitus tik durniais vadina ir magaričioms dar angelskų žodžių prideda. Ale kai dabar nutarėm rašyti prezidentui Aizenauriui prašymą, tai pasirodė, kad nei vienas nežino iš katro galo pradėti. Valuk to aš atėjau pas tave, vaike, gal tu mums tokį aplikeišiną sustatytum.

—Kokį "aplikeišiną?"

—Nu parašyk tokį peiparį, kad pakasavotų policmanų lazdas. Vadinasi sustatyk prošeniją.

—Nesuprantu, tėve. Kalbėk aiškiau.

—Argi aš kalbu neaiškiai? Juk mūsų susaidė taip nutarė.

—Ką nutarė?

—Nutarė duoti prezidentui prašymą, kad policijai nevalia būtų buožes nešioti. Nu, tai imk ir parašyk taip . . . Ar vis dar nesupranti?

—Bet kodėl jūs taip nutarėt, tėve?

—Ar tas negerai?

—Ne, tėve, tai nerimtas reikalavimas. Juk policija turi būti ginkluota, nes kitaip ji nieko nereikštų. O jeigu jūs reikalaujat ją nuginkluoti, tai turėtumet ir motyvus nurodyti.

—Maiki, tu čia jau suklupai. Tu vis mokini mane aiškiai kalbėti, o ar tu nematai, kaip tu pats dabar nukalbėjai!

—Ar neaiškiai?

—Ne, neaiškiai. Išvirozyk, kas yra "motyvai"?

—Motyvas, tėve, turėtų būti priežastis arba pagrindas, kuriuo remdamiesi jūs keliat tokį reikalavimą.

—Ar tai į tokį prašymą reikia kaneč įrašyti, dėl ko mūsų susaidė priešinga policijos lazdoms?

—Suprantama. Kitaip jūsų prašymas būtų be pagrindo.

—Olrait, Maiki, jeigu jau taip reikia, tai gali įrašyti, kad mūsų susaidės kumitetas gavo mušti nuo policijos.

—O kokiomis aplinkybėmis tai įvyko?

—Aplinkybių, vaikė, visai nebuvo. Mes vieni patys pereitą nedėldienį prie bačkutės alaus ir besibovydami koziriavome pokerį. Tik nei iš šio, nei iš to—triokšt! Išmušė duris ir sugarmėjo visas pulkas mėlinsiūlių. Mes tik žiūrim, koks čia uparas laužiasi, o jie raidavei už mūsų kozyrių ir davai temptį mus į lakupą. Žinoma, nenorėjom pasiduoti, ba ir bačkutė buvo dar neišgerta; ale kai pradėjom sprečytis, tai tie mūsų tvarkos ardytojai išsitraukė savo lazdas ir davai liuobti kur papuolė. Taigi valuk to mes ir nutarėm, Maiki, kad policijos lazdos turi būti pakasavotos.

—Jūsų nutarimo niekas neklausys, tėve.

—Kaip tai neklausys? Argi jau teisybės ant svieto visai nėra? Argi policija turi teisę be jokio reikalo mus užpulti ir lazdomis kanivolyti?

—Čia, tėve, ne policiją kaltink, bet bažnyčią.

—Nu, o kaip tas?

—Tas yra taip, tėve, kad dar prieš kelis šimtus metų bažnytininkai padarė tokį įstatymą, kuris draudžia sekmadieniais lošti kortomis. Dvasiškija norėjo, kad sekmadieniais visi eitų į bažnyčią ir aukotų jai pinigus. Naujojoj Anglijoj tas įstatymas nėra atšauktas iki šios dienos, ir todėl policijai yra įsakyta areštuoti tuos, kurie sekmadieniais lošia kortomis.

—Tai sakai, kad gromatos prezidentui nerašyti?

—Ne, tėve, jis nieko su tuo neturi bendro. Be to, prezidentas dabar serga.

—Tai tu rokuoji, kad mūsų susaidė padarė durną nutarimą?

—Taip išrodo, tėve.

VISUR TAS PATS

—Sūnau, kodėl tu visados esi klasėj paskutinis?—tėvas klausia savo sūnų.

—Tėve, juk vis tas pats būti pirmuoju ar paskutiniuoju. Klasėj visus vienodai mokina.

BUVĘS KARALIUS ir AKTORĖ

Buvęs Rumunijos karalius Mikolas, kuris dabar tarnauja Los Angeles lėktuvų fabrike, lankėsi Hollywoode. Čia jis susitinka su "muvių karaliene" aktore Rhonda Fleming. Buvęs karalius uždarbiauja duoną, kaip ir visi griešni žmonės.

Nuteisė mirti

Štai prabėgo dvidešimt metų nuo dienos, kurią buvau nuteistas mirti. Karo lauko teismas šeštame forte, prie Kauno, 1936 metų liepos 4 dieną, taigi Amerikos nepriklausomybės dieną, tartum tyčia, paskelbė mums bausmes Lietuvos Respublikos vardu, nors jis neturėjo jokios teisės tuo vardu kalbėti. Aš gavau tris mirties bausmes ir dvi gyvas galvas, arba vieną mirties bausmę sušaudant. Mažas malonumas, nors ir žinai, kad tave šaudys romantiškame Mickevičiaus slėnyje . . .

Per tuos dvidešimt metų daug mano buvusių teisėjų suspėjo numirti ir žūti, kiti dingo be žinios, o tuo tarpu aš tebėsu gyvas, tarsi gyvenčiau skolintu gyvenimu.

*

Buvome sugaudyti dvidešimt vienas lietuvis, Lukšių-Plokščių ir Ilguvos valsčių, Šakių apskrityj, ir po dviejų mėnesių aštroko tardymo perduoti karo lauko teismui nubausti kitų pagązdinimui, kaip suvalkiečių ūkininkų dalyviai. Mirties bausmę paskyrė mūsų dešimčiai:

1. Bajerčius, Antanas
2. Juška, Juozas
3. Katkus, Pranas
4. Kublinskas, Antanas
5. Liepuonis, Petras
6. Marcinkevičius, Juozas
7. Mauza, Salemonas
8. Ritbergeris, Aleksandras
9. Sutkaitis, Juozas
10. Valuckas, Andrius

Katkus Pranas gavo dvi mirties bausmes: kiti, išskyrus mane, gavo po vieną mirties bausmę. Katkaus Prano tėvas yra žinomos knygos "Balanos gadynė" autorius. Jis jau senas ir nežinojome, ar sūnaus nuteisimą perneš. Jis baigė žemės ūkio akademija Rusijoje, bet geros tarnybos svetur neieškojo, apsigyveno kaip paprastas ūkininkas Lietuvoje ir savo išvaizda ir gyvenimo būdu primindamas Levą Tolstojų. Tai aiškiai romantiško idealisto lietuvio tipas, kuriam buvo nepakeliui su karjeristais Lietuvos valdininkais. Daug tėvo bruožų paveldėjo ir sūnus.

Mauza Salemonas, Ritbergeris Aleksandras ir Sutkaitis Juozas yra buvę Lietuvos kūrėjai - savanoriai, Vyties kryžiaus kavalieriai. Kaip tokie jie buvo gavę žemės iš buvusio dvaro ir ten sukūrė naujakurių sodybas. Bet jie kovojo, Lietuvą atstatant, už demokratinę, ne už diktatūrinę santvarką ir jie negalėjo ramiai žiūrėti, kada demokratinės santvarkos neliko nė ženklo nei valsčiuje, nei valdžios viršūnėse. Jų kovos draugai žuvo už demokratinę Lietuvą, todėl jie vėl pasiryžo kovoti, kad atgautų sulaužytus pažadus.

Liepuonis Petras ir aš esame buvę Klaipėdos sukilimo dalyviai, kaip šaulių sąjungos nariai, todėl dabar traktuojami, kaip recidivistai, atseit, linkę pakartoti sukilimo pomėgį. Liepuonis ir dabar tebėra toks pat energingas ir atkaklus, koks buvo 1923 metais, tuomet dar jaunuolis, kovojant už Klaipėdos atvadavimą, už demokratinės Lietuvos ribų išplėtimą į vakarus.

Vyresnio amžiaus Bajerčius ugnimi spiaudosi prieš diktatūrą ir nepaiso kas su juo atsitiks. Jam tik pikta, kad suėmė ir nuteisė beveik už nieką. Esą, jeigu būtų žinota, kad taip bus, tai nebūtų gyvas pasidavęs. Juška tenori gerai pavalgyti ir naudojasi proga, kada kiti neteko apetito. Kubilinskas ramiai rūko pypkę, nuosavo naminio tabako prikimštą, ir šypsosi. Marcinkevičius, mūsų jauniausias, visu organizmu protestuoja prieš mirties bausmę, jis mirti nenori, jaučiasi esąs nekaltas, nuteistas primestais kaltinimais.

*

Paskelbus mirties sprendimą mus atskyrė nuo vienuolikos kitų tos pat bylos dalyvių, kurie gavo mažesnes bausmes: 1. Simokaitis, 2. Blažaitis, 3. Bukšaitis, 4. Laugalaitis, 5. Taujinskas Pranas 6. Taujinskas Juozas, 7. Baltrušaitis, 8. Duoba, 9. Bataitis, 10. Skaisgiris, ir 11. Vainora. Iš gretimos karcerio kameros jie žiūri į mus, o mes į juos: jiems gaila mūsų, o mes sukame galvas, kaip jie įstengs išvargti taip ilgas kalėjimo bausmes, išvilkti pilkai niūrias kalinimo dienas . . .

Simokaitis, atrodo, niekad nepameta galvos, nors ir didžiausi rūpesčiai graužtų jo galvą. Blažaitis jaučiasi kaip senovės lietuvis, įkištas į kryžuočių pilies požemį, jam viskas taip įdomu ir juokinga. Bukšaitis yra didvyriško atkaklumo pavyzdys, moka tylėti ir pakelti bet kuriuos tardymo metodus. Laugalaitis, kaip senas šaulys, yra ir gudrus ir tylus, kalba tik giliai apgalvojęs. Broliai Taujinskai ramiai, bet atkakliai užsispyrę. Duoba, tai tikras gyvenimo filosofas. Bataitis dar jaunas, bet jau sąmoningas kovotojas. Skaisgiris — ramus ūkininkas, su plinkančio apaštalo išvaizda. Vaišnora—paskutinės stadijos džiovininkas, kuris nori savo plaučių likučius skambia daina išdainuoti, joje savo skausmą ir liūdesį paskandinti.

Andrius Valuckas

BROOKLYN, N. Y.

Minės Darių-Girėną

Šį penktadienį, liepos 20 d. 8 val. vak. Lietuvių piliečių klubo salėj (280 Union Ave.) bus minima Dariau-Girėno skridimo 23 metų sukaktis. Įėjimas nemokamas.

Kalbės Vliko pirmininkas J. Matulionis, "Tėvynės" redaktorius ir Dariaus-Girėno paminklo statybos komiteto nariai: adv. S. Briedis, P. J. Montvila ir B. Spudienė.

Visi lietuviai nuoširdžiai prašomi tame minėjime dalyvauti.

J. Š.

Sugrįžo B. Spudienė

Visuomenininkė Bronė Spudienė buvo išvykusi į Bostoną aplankyti savo giminių, draugų ir pažįstamų. Praeitą savaitę ji sugrįžo kupina gražių įspūdžių.

LENGVAS BUDAS IŠMOKT ANGLIŠKAI

Naujas, pagerintas anglų kalbos vadovėlis, su trumpa gramatika, su visokių daiktų, užsiėmimų, gyvulių, paukščių, žuvų, vabzdžių, medžių ir gėlių pavadinimais. Be to, čia telpa visokie praktiški pasikalbėjimai ieškant darbo, važiuojant gelžkelių, prie darbo, arba nuėjus pas siuvėją, pas kurpių, pas daktarą, lošiant kortomis, nuėjus krautuvėn ir tt.

Parodyta kaip kiekvienas žodis rašomas lietuviškai ir angliškai, ir kaip jis anglų tariamas. Yra lengvų pasiskaitymų ir viskas paaiškinta lietuviškai.

Kaina 75 Centai

Užsisakant adresuoti:

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

PETRAS BŪTĖNAS

Rytų galindai

Tęsinys

Vilija, Vil-ij-a, upėvardžių nevieno esama: 1. Neris, seniau lietuvių sakyta ir Vilija, lenk. Wilja, rus. Vilija, o viename I pas. karo vokiečių aviaciniame žeml. yra jos augštupys pažymėtas Wiloija "Viloja", —yra Nemuno deš. - š. įtakas ties Kaunu; 2. lenk. Wilja "Vilija" Horynės (Pripeties deš. - p. įt.) augštupio kair. - v. įtakas ties Ostrog mst., Valuinėje, į vak. nuo Šepetovkos mst., o jos augštupio deš. - r. krante stovi Kunew mstl.; yra apsčiai ir kitų vietovių panašios šaknies vardais, neišskiriant nei Vilniaus, Lietuvos sostinės. Šiai vietovardžių rūšiai bus priklausą ir šitokie uždniepriniai vietovardžiai: Velja "Velija ir Vilija" Žizdros (Okos augštupio kair. - v. įt.) įtakas ir Velja Dauguvos įtakas, Velje ežeras; taip pat Vlena "Vil-en-a, o santraukoje Vil-n-a"—Dubnos įtakas Volgos augštupyje, kur Jachroma ir Dubna (žr. Dugna upė) upės (N. P. Barsov, Očerki 30 psl.). Šaknies Vil-n-, lenk. Vel-n-, vok. Vil-m- vietovardžių yra piečiau V. Bugo, Nočios—Vartos tarpe, Pomeranijoje, kaip ir artesnėse mūsų žemėse, kur, žinoma, jau vyrauja šaknis Vil- ar Vil-n-. Reikia paminėti, kad Vilnius miestovardis dar nėra išaiškintos kilmės, nors ir jis, žinoma, nuo Vilijos (Neries) upės vardo. Kadangi Vilniaus ir Vileikos vardai nuo upėvardžio, o tos šaknies vandenvardžių net plačiai randama, kur niekados germanų negyventa, tai nėra pagrindo klausyti tų mokslininkų, kurie tuos abu vietovardžius drįsta skelbti germaniškos kilmės.

Vilkesa žr. Volčesa upė.

Visa rus. lytis yra Žizdros įtakas; ji tyrinėtina, o savo atstovų ji turi Sūduvos—Jotvos vandenvardžiuose.

Vlena upė žr. Vilija.

Vodva upė (plg. Vaduva) Dniepro deš. įtakas, M. Vasmerio skelbiamas baltiškas (M. Alseikaitė ten pat). To pat vardo Mogiliavo gub. Tolpieczyce gmin. kaimas. P. Jonikas Liet. k. ist. 1952 m. 139 psl. skelbia, kad vtv. Vod-v-a yra kilęs iš senovės rusų lyties Vod-uv-a, atliepiančios mūsų Vaduva—Rokiškio aps. Skapiškio par. upė, prie kurios stovi Vaduvos (ds. vd.) sodžius. Mūsų krašte šaknies Vad- yra Vadagiriai (Vodogiriai; LAV) plv., Vadakstė bžk. ir gst. Latvijoje, Vadakstis dvi upės, Vadaktai bžk., Vadokliai bžk., Vaduvai (Vad-uv-ai; Voduvai; LAV) dv., Vodeikiai (Šarkiškė; LAV) k., turbūt, Vadeikiai, Vodynė LAV vsd. O dėl priesagos -uv- žr. Titva ir Tituva upė.

Volčesa "Vilkesa" Basios deš. įtakas, ir lytis Ovčesa, t. y. gudiškai Voučesa "Vulčesa, kur raidė u yra rusų tverdyj znak—kietaženklis, o pats garsas taigi vos teištariamas P. B." ir Sožies (Dniepro kair. - r. įt.) deš įtakas. Čia lietuvių-latvių turėta dar dvi Vilkesos. Slavėnai upėms vardų su priesaga -es-a nesidaro (K. Būga TŽ II 1924, 114 psl.); žr. Lučesa ir Laukesa. Šaknies Vilk- vietovardžių Lietuvoje gana daug turime, pvz.: Vilka upė, Vilkaitis ežeras, Vilkauja upė, o prie jos Vilkaviškis iš Vilk-auj-išk-is mst., kaip Naustremeniai iš Nauj+strem-en-iai, vok. Neu Stremehnen "Nauj. Streménai" kaimas Klaipėdos krašto Pagėgių aps. Pakamonių vls., Skalvoje, ar Švaininkai dvaras iš Šuoj-in-ink-ai nuo upės Šuoja (Nevėžio deš. - š. įt.), o tas dvaras prie tos upės Panevėžio aps. Smilgių vls., Vilkyčiai gst., Vilkyškiai bžk., Vilkytis upelis, Vilkokšnis ežeras ir kt. Dar pažymėtina Valkaviskas, lenk., rus., vok. Volkovisk, mst. Sūduvos-Jotvoje, kaip ir Vilkaviškis mst. taip pat toje pačioje žemėje, tik ne toje pusėje: pirmasis toli į pietryčius nuo Gardino mst., į vakarus nuo Slanimo mst. ir tebeturįs savo apylinkėje Jotvingų gyvenviečių. O jotvingai yra tiesioginė lietuvių giminė, vienodai kalbėjusi ir narsiai ilgai ištvermingai už savo žemę, taigi už Lietuvą kariavusi su rytų slavais (krievais rusais), vakarų slavais (lenkais, mozūrais) ir germanais (kryžiuočiais vokiečiais), kurie visi kartais, broliškai susitarę, išvien prieš lietuviškąją giminę išeidavo kariauti. Tad ir Valkavisko vardas turi būti pirmutinis baltiškas Vilkaviskis (jotvingiškai) ir Vilkaviškis (lietuviškai). Dar yra tokia lenk., rus., vok. vadinama Volkuš upė, iš pietų įtekanti į Augustavo perkasą, 8 km. į pietus nuo Lietuvos valstybės pietinės sienos ir 15 km į pietvakarius nuo čia jau skelbtosios Igaros žiočių (žr. Vereja upė). Ją vadina Volkušė, suprask, lietuviškai. Betgi ji tos pačios Sūduvos-Jotvos upė, tekanti Augustavo girioje, o ta giria kitados, kaip skelbia metraštis "Lietopisec' velikogo kniazstva Litovskogo i Žomojcskogo", buvo vadinama pušča Dojnova Jatvež ir Jatvez' (K. Būga Liet. k. žod. LXXIV § 97), t. y. Dainavos, arba Dainuvos, Jotvingų giria, taigi, mūsų ta giria nuo amžių. Tad ir Volkuš upė buvo vadinama šaknies Vilk-, o lenkiškoji priesaga (plg. Tadaušas "Tadas" iš lenk. Tad-e-uš) -uš- parodo tam upėvardžiui seną, tikrą priesagą -as- arba -es- (dėl priesagos žr. Lučesa ir Laukesa upės), o tai jau baltiška. Tad Vilkuš upėv. turėtų būti rašomas Vilkasa arba tikriau Vilkesa.

(Bus daugiau)

Iš Pavergtos Lietuvos

Kur tremia lietuvius

Bolševikai lietuvius tremia į tokias vietas, į kurias laisvu noru žmonės nenori vykti, nes ten labai sunkios gyvenimo sąlygos.

Štai čionykščių komunistų "Vilnis" (Nr.156) išspausdino laišką, kurį parašė Teklė Baltuškaitė, gyvenusi Šeimiliškių kaime, Anykščių valsčiuje, o dabar gyvena Krajanerski kraj. Rubinskij rajon. Zaozernoje mieste, taigi tolimame Sibire.

Tame laiške tarp kitko rašoma:

"Jūs rašėte, kad daug iš Sibiro grįžta į tėviškę, bet mūsų eilė vis ras neateina".

"Jums įdomu, ką aš dirbu. Cgi Slindos fabrike plėšau, aižau slindą (turėtų, turbūt, būti "sliudos" fabrike. Sliuda rusiškai vadinasi "mica", permatomas mineralas. K. Red.). Slinda geriausias izoliatorius, o dabar vystantis elektrotechnikai ji begalo reikalinga. Bendrai zenitis (taip laiške sliudą verčia į lietuvių kalbą K. Red.) turi labai daug gerų ypatybių, visų pirma, tai nepraleidžia elektros srovės, pakelia aukštą temperatūrą, nedega, nepūna, nelužta ir t. t., žodžiu sakant, brangesnis už auksą, todėl mes stengiamės.

"Gyvename bendrabučiuose po 4-5 žmones, kambarių centralinis apšildymas ir per didžiausius šalčius nešalta. Į darbą eiti netoli, tik skersai gatvę, nebaisu nei per didžiausius šalčius, o jų būna: išeini į gatvę, migla, nieko nematyti, žiūrėk, jau 50 laipsnių (amerikoniškų bus 58 laipsniai šalčio K. Red.).

"Čia kur gyvenu mažas miestukas dar tik statosi, po didelio lietaus neišbrendamas purvas, gi šiaip, kaip perdaug išdžiūsta ir pakyla vėjas, tai bėk iš gatvės, nes pareisi kaip linus mynęs, nes čia ne smėlis, o juodžemis.

"Bendrabutyje bendra virtuvė, kur visos šeimininkaujame prie vienos plytos, kartais gana įdomių dalykų įvyksta.

"Sveikata girtis negaliu, daug praleidžiu nedirbdama."

Gyvi ir mirę

—Silvestras Leonas, teisininkas, kurį laiką buvęs kariuomenės teismo pirmininku ir vidaus reikalų ministeriu, pirmosios rusų okupacijos metu sėdėjęs kalėjime tebesąs gyvas. Bolševikams atėjus antrą kartą jis vėl buvo suimtas, iškentėjo bolševikišos katorgos vargus ir dabar grąžintas į Lietuvą.

—Iš Sibiro grąžintas adv. Juozas Žagrakalys, nepriklausomoj Lietuvoj advokato praktika vertęsis Ežerėnuose.

—Juozas Urmonas, buvęs ateitininkų federacijos tarybos pirmininkas, miręs Sibire 1953 metais.

Amerikiečiai Vilniuje

Pakeliui į Maskvą Vilniuje birželio 15 d. buvo sustojusi Amerikos statybininkų delegacija, viso 18 žmonių. Aerodrome juos pasitiko ministerių tarybos valstybinio statybos ir architektūros reikalų komiteto pirmininkas S. Vabalevičius, miestų ir kaimų statybos ministeris K. Ufimcev ir Lietuvos kultūrinių ryšių su užsieniu draugijos pirm. P. Rotomskis. Sveikinimo kalbas pasakė S. Vabalevičius ir Maskvos gyvenamųjų namų statybos valdybos viršininkas V. N. Galicki.

Jie džiaugiasi

Vilniaus radijas birželio 27 d. pasigyrė, kad iš Lietuvos į Kazachstaną derliaus nuimti numatoma pasiųsti apie 1,500 jaunimo. Iš vienų Šiaulių į Sibiro statybas išvykę 37. Viso labo numatyta "savanoriškai" išvežti 5,000 jaunuolių.

Tai gera tvarka

Paskutiniojoje profesinių sąjungų (darbo unijų) konferencijoj kalbėta ne apie tai kaip pagerinti darbininkų gyvenimą, bet kaip iš darbininkų daugiau prakaito išspausti ir "kaip žlugdomi statybos planai".

Konferencijoje paaiškėjo, kad ministerijos per 2 metus neišnaudojo daugiau ne 15 milionų rublių namų statybai; kad statybai skirtos medžiagos (plytos, čerpės ir kt.) dažnai menkos vertės, kad maitinimo įstaigos dirba blogai, parduotuvėse pirkėjai nepakankamai kultūringai aptarnaujami; **Geležinkeliais vežamos trąšos kolchozams iškraunamos stotyse ir taip paliekamos gulėti net po keletą metų** ir daug kitų trūkumų.

Profesinių sąjungų tarybos pirmininkas yra B. Baranauskas, sekr. yra J. Narkevičiūtė.

Šitaip aprūpina trąšomis

Komunistai sako, kad rusų pavergtos Lietuvos žemės ūkis padarė nuostabią pažangą. Kokia ta pažanga yra, galima spręsti iš to, kaip ten apsirūpinama trąšomis.

Vilniaus radijas kartą pranešė,, kad "Nemenčinės rajono komjaunuoliai ir moksleiviai įsipareigoja surinkti po 23-50 kilogramų trąšų."

O "Lietuvos Pionierius" apie Staškūniškio (Kovarsko rajone) mokyklą rašė, kad "matomiausioj koridoriaus vietoje nesenai atsirado įdomi lenta. Į ją surašoma, kiek kuris pionierius, klasė surinko trąšų. Trąšas mes renkame gimtajam kolūkiui. Norėdami surinkti kiek galima daugiau trąšų, lenktyniaujame. Kolkas pirmauja septintokai. Jie atnešė 137 kg. pelenų ir 129 kg. paukščių išmatų. Nedaug nuo jų atsilieka penktosios klasės pionieriai ir moksleiviai.. Iki pavasario sėjos atiduosime kolūkiui 600 kg. pelenų ir tiek pat paukščių išmatų."

Planų vykdymas

Kaip vykdomi nustatytieji planai, papasakoja pati "Tiesa". Ji rašė:

"Ne mažiau džiaugiasi MST (mašinų traktorių stotis) darbuotojai ir iš Černiakovskio vardo kolūkio gautomis žiniomis. Iš ten buvo pranešta: 'Užplanuota išvežti 720 tonų mėšlo. Į laukus išvežta 1,200 tonų. Organines trąšas vežame ir toliau, nemažindami tempo'. O kokia yra iš tikrųjų padėtis Černiakovskio vardo kolūkyje? Nė viena brigada čia dar nepradėjo vežti mėšlo. Tvartuose ir prie tvartų guli trejų metų mėšlas. Iš 'Laisvės' kolūkio taip pat nuolat gaunamos žinios, kad mėšlo išvežimo tempai vis spartėja, nors šis darbas dar nė nepradėtas".

Taip ten vienas kitą apgaudinėja, kol galų gale mažiau sugebąs meluoti ir išsisukinėti nusisuka sprandą.

NE TĄ GAIDĄ PAĖMĖ

Amerikos muzikantų unijos pirmininkas Petrillo užsikiša ausis, kai 7 metų Bobbie Seigle užbarškino ne tą gaidą. Muzikų vadas ir mažiukas muzikantas susitiko laive, kuriuo Petrillo plaukė į Europą į tarptautinę unijų konferenciją Ženevoje.

Uždirba tik druskai

Teko skaityti tikrai įdomų laišką, kurį parašė iš Panevėžio apylinkės. Laiško siuntėjas sakosi išgyvenęs visokių nemalonumų, bet dabar gyvenimas nusistovėjęs; gyvenąs kur gyvenęs, bet vėliau teksią persikelti į naują kolchozo gyvenvietę, kurios vieta dar nesanti numatyta. Turįs 2 karvi, 3 kiaules ir 3 senas avis ir 6 ėriukus. Sako, gyvenam gerai. Toliau jis surašo kiek kas kainuoja. Gerai įsidemėkite tas kainas!

Juodos duonos kilogramas (vienas kilogramas yra lygus 2.2 svarų, taigi beveik du svaru ir ketvirtis) kainuoja 1 rublis ir 40 kapeikų, bet ir jos krautuvėse nėra pakankamai ir to dėl žmonės iš anksto stoja prie krautuvių į eilę ir laukia, kol pradės pardavinėti. Pirmieji gauna, o paskutinieji grįžta tuščiomis.

Toks pat trūkumas ir cukraus, kurio kilogramas kainuoja nuo 8 iki 10 rublių..

Rugių centneris (50 kilogramų) rinkoje kaštuoja nuo 180 iki 240 rublių, (caro laikais kaštuodavo apie 3 rublius), vienas kiaušinis kainuoja nuo 50 kapeikų iki vieno rublio; sviesto kilogramas 18—30 rublių; lašinių kaina maždaug ta pati, kaip ir sviesto; silkių kilogramas 12—18 rublių. Tai turgaus kainos.

Laiško siuntėjas dirba kolchoze. Jis turi 60 "arų" (pusantro akerio) žemės savo šeimos naudojimui. Už tą žemės sklypelį jis moka 177 rublius mokesčių valdžiai ir, be to, jis turi parduoti valdžiai jos nustatytomis žemomis kainomis tiek produktų: 150 kilogramų bulvių, 50 kiaušinių, 90 literių (kvortų) pieno, nuo avies po 200 gramų (beveik pusę svaro) vilnų ir kiaulės odą, kuri turi sverti ne mažiau kaip 4 kilogramus.

Be to jis turi pirkti valstybės paskolos 100 rublių, o už trobesių privalomą draudimą turi mokėti 70 rublių.

O kiek valdžia moka už jo privalomus pristatyti gaminius? Už 150 kilogramų bulvių iš valdžios jis gauna 15 rublių, o turguje už tas bulves jis gautų apie 150 rublių; už kiaušinius valdžia jam duoda 20 kapeikų, o turguje jis gautų nuo pusrublio iki rublio; už pieno literį (kvortą) jis iš valdžios gauna 40 kapeikų.

Labai įdomu, kiek gauna už darbą kolchoze. Taigi už darbadienį jis gauna pinigais 40 kapeikų ir grūdais 150 gramų (truputį daugiau kaip trečdalį svaro). Vadinasi, jei tas vargšas kolchozininkas išdirbtų per metus 300 darbadienių, tai jis gautų už metų darbą 120 rublių ir 45 kilogramus javų. Visas jo išganymas yra tas žemės sklypelis, kuriuo jis naudojasi savo nuožiūra. Bet kas šiek tiek nusimano apie žemės ūkį, tas žino, kad iš pusantro akerio kažin kiek neišspausi ir geriausiai ji naudodamas. O ir valdžia iš to mažo prisodybinio sklypelio lupa aukštus mokesčius ir ima produktus pusvelčiui.

Ne visuose kolchozuose yra toks žemas uždarbis, bet ir geriausiame kolchoze neuždirba tiek, kiek prieš daugelį metų uždirbdavo kumetis pas patį prasčiausią dvarininką.

R. M.

Laikraštis — žmogaus pažangos pagrindinis varyklis.

SKAITYKITE

Vertingas Knygas

SENAS KAREIVIS MATUTUTIS, parašė Jurgis Jankus. Pasakojimas apie nepaprastą žemaitį, kuris daug nuostabių dalykų padarė, tik nepadarė vieno, kurį tikrai turėjo padaryti. 237 psl. Kaina ..... $3.

NAKTYS KARALIŠKIUOSE. Liūdo Dovydėno apysaka apie jaunuolių pergyvenimus šienapiūtėje. 168 puslapiai, kaina $2

LENGVAS BŪDAS IŠMOKTI ANGLIŠKAI. Geriausias vadovėlis pradedantiems angliškai mokytis; duoda ištarimą, angliškus pasikalbėjimus. Kaina 75c

NAUJA VALGIŲ KNYGA, M. Michelsonienės parašyta; 250 įvairių receptų, 132 pusl. Kaina $1.25

KAS BUS, KAS NEBUS, BET ŽEMAITIS NEPRAŽUS. Balio Sruogos įdomus aprašymas, kaip Jonis Mažrimas 1812 metais iš Viekšnių į Kauną nusikraustė ir Napoleoną regėjo—ir kas iš to išėjo. Kaina $2.50

CEZARIS, Mirko Jesulič'o romanas, vertė A. K. Puida, pirmoji dalis. 188 puslapiai, kaina $2

CEZARIS, Mirko Jesulič'o romanas, vertė A. K. Puida. Antroji dalis, 211 psl. Kaina ..... $2.

CEZARIS, Mirko Jesulič'o romanas, vertė A. K. Puida. Trečioji dalis, 176 psl. Kaina ..... $2.

MILŽINO PAUNKSMĖ. Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 173 pusl., didelis formatas, gera popiera. Kaina $2.50

KON-TIKI. Thor Heyerdahl aprašymas nepaprastos šešių vyrų kelionės plaustu iš Pietų Amerikos į Polinezija. 413 pusl. Kaina....$3.75

APIE LAIKĄ IR ŽMONES. Poeto J. Aisčio atsiminimai apie Binkį, Miškinį, Tumą, Savickį, Giras ir kt 249 pusl. Kaina $2.50

MIRUSIOS SIELOS. M. Gogolio svarbiausias veikalas, išvertė M. Miškinis. 290 pusl. Kaina....$3.25

RYTŲ PASAKOS. Vinco Krėvės parašytos indų ir kitų tolimųjų tautų legendos. 220 psl. Kaina $2.50

POPIEŽIAI IR LIETUVA. Kunigo M. Valadkos parašyta knyga, 250 pusl. Kaina $2.50

ŽEMAITĖS RAŠTAI. Garsiosios mūsų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu. 128 puslapiai, kaina 50c

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI. Jono K. Kario, 160 paveikslų, 225 pusl., gerame popieryje. Kaina $5.00

A KISS IN THE DARK. J. Jazmino anglų kalba sodrūs vaizdeliai, 150 pusl. Kaina kietais viršeliais $2, minkštais viršeliais $1.00

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė Dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams. 144 puslapių. Kaina $1.00

JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo razbaininkas buvo pasidaręs Rusijos diktatoriu. Kaina ..25c

KODĖL AŠ NETIKIU Į DIEVĄ. Pilna argumentų, kurie visiems įdomūs. Kaina 20c

ATLAIDŲ PAVESY, P. Abelkio romanas iš Žemaičių Kalvarijos praeities. Kietais viršeliais, 467 puslapiai, kaina $4

PABUČIAVIMAS, parašė J. Grūžas, novelių rinkinys, 155 psl. Kaina ..... $1.50.

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25c.

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šių dienų klausimams suprasti. Kaina 50c

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardūnas. Kaina 10c

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA Dr. P. Joniko pirmasis ir vieninteliš šiuo klausimu veikalas. Kaina $3.00

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug medžiagos. 96 puslapiai kaina 50c

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kun. M. Valadka. Svarbu kiekvienam perskaityti. Kaina $1.20

SOCIALDEMOKRATIJA IR BOLŠEVIZMAS. Pagal K. Kautsk naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygutė. Kaina 25c

KOKIUS DIEVUS ŽMONĖS GARBINO SENOVĖJE. Dievų yra visokių įvairiuose kraštuose ir įvairiuose laikuose dievai buvo kitokie. Kokie buvo senųjų lietuvių dievai? Kaina $1.00

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS. P. Abelkio parašytas istorinis romanas iš Žemaitijos krikšto laikų. Su kietais apdarais. Kaina $3.50

VISUOTINAS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sako mokslas. Kaina 25c

DĖL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina 25c

BARABAS. Paer Lagerkvist'o istorinė apysaka iš pirmųjų krikščionybės laikų Romoje, Palestinoje ir Kipre. Knyga laimėjusi Nobelio premiją. Kaina $2.25

ANOJ PUSĖJ EŽERO, parašė Puljis Andriušis, trumpos lyrinės apysakos, 100 psl. Kaina .... $1.50.

TIPELIS, parašė Pulgis Andriušis, juokingas romanas, 240 psl. Kietais viršeliais. Kaina ..... $3.

PER KLAUSUČIŲ ULYTELĘ, parašė Liudas Dovydėnas, įdomi apysaka, 176 psl. Kaina .... $2.20.

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina 25c

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 East Broadway -:- So. Boston 27, Mass.

Važiuojant pažiurėt Amerikos

(Tęsinys)

1832 metais jiems buvo parašyta "sutartis", greičiau vienpusiškas pareiškimas, kad už paliktas jų žemes pietryčiuose jiems pavedama šita dykuma. Ir tą dykumą tada pavadinta "Indian Territory". Tik vėliau, kai indėnai pradėjo čia kurtis, šitą teritoriją pradėta vadinti Oklahomos vardu. Šitas vardas susidarė iš dviejų indėnų žodžių: "Okla"—žmogus, ir "homma"—raudonas.

Į vakarus nuo šitos teritorijos buvo dar įsteigtas rezervatas necivilizuotiems indėnams ir pavadintas "Oklahoma Territory".

Pirmojon teritorijon galėjo įeiti ir baltveidžiai. tik negalėjo tenai kurtis. Gi antrojon teritorijon įėjimas baltveidžiams buvo griežtai uždraustas. Tokia "uždanga" buvo užleista dėlto, kad šmugelninkai negalėtų tenai įnešti degtinės ir ginklų, nes pasigėrę puslaukiniai sukeldavo skerdynes.

Taip buvo iki 1889 metų. Tais metais Oklahomoj buvo atrasta daug aliejaus indėnų rezervate. Ir tuojau rezervatas buvo atidarytas baltveidžiams eiti ir imti tuos gamtos turtus. Bet buvo paskirta diena ir valanda, nuo kada tokia teisė įsigalioja. Sakoma, kad tą valandą šūviu buvo duotas ženklas, kad rezervatas jau atsidaro. Ir tuojau prasidėjo puolimas. Apie 50,000 baltveidžių puolė abudu rezervatu Oklahomoje. Taip baltveidžiai užplūdo Oklahomą, kuri pirma buvo paskirta indėnams mirti.

Buvęs J. A. V. komisionierius indėnų reikalams John Collier sako, kad toks indėnų pogromas tada buvo vykdomas ne tiktai Oklahomoj, bet ir toliau į pietų vakarus. Pavyzdžiui, Kalifornijoj 1850 metais buvę 120,000 indėnų, o iki 1880 metų jų belikę tik 20,000. Vadinasi, per 30 metų Kalifornijoj išnaikinta 100,000 raudonodžių.

Oklahomoj "rezervuota" penkioms civilizuotoms tautelėms teritorija buvo nuolatos siaurinama ir indėnai žiauriai išnaudojami. Baltieji žemės spekuliantai ir sukčiai advokatai skriaudė čiabuvius visokiomis gudrybėmis ir apgavystėmis. "Indėnai buvo plėšiami. žudomi ir paliekant pūti", sako John Gunther savo veikale "Inside U. S. A."

Valdžios įsteigtas "Indian Bureau" pasidarė "anti Indian Bureau", sako tas pats rašytojas. Į čiabuvius pradėta žiūrėti, kaip į aršiausius kenkėjus ir įsikalbėta, kad kuo greičiau jie bus išnaikinti, tuo bus geriau. Šitas naikinimo darbas buvo pavestas karo departamentui vykinti. Ir šiandien judomuose paveikslųose dažnai parodoma, kaip Jungtinių Valstybių raiteliai medžiojo indėnus. Tai ne fantazija, bet istorija, o gal teisingiau—juoda dėmė Amerikos istorijoj.

George Milburn rašo: "Prieš šimtą metų Oklahoma buvo paversta į milžinišką koncentracijos stovyklą indėnams, nes ji buvo tokia niekam neverta žemė. Bet penkiasdešimčiai metų praslinkus, baltveidžiai iš visų valstijų puolė Oklahomą iš indėnų atimti, nes dabar ji pasirodė labia vertinga žemė". ir todėl norėta raudonodžius išnaikinti.

Dalykai pagerėjo tik 1932 metais, kuomet Ickes tapo vidaus reikalų sekretoriu ir prezidentas pritarė jo sumanymui, kad čiabuvius reikia apsaugoti nuo išnykimo. Kongresas 1934 metais išleido įstatymą (Indian Reorganization Act), kuriuo buvo pripažinta indėnų rezervatams savivaldybės teisė, nutarta saugoti jų kultūrą ir kelti jų gerbūvį.

Šiandien Oklahomos indėnai bent civilizuotoji jų dalis, jau nedaug kuo skiriasi nuo vietinių baltveidžių. Jie yra lygiateisiai piliečiai, turi balsavimo teisę, dalyvauja valdžios rinkimuose ir patys būna renkami. Yra daug žymių žmonių maišyto kraujo, nes dažnai vieni su kitais tuokiasi. Daug jaunų indėnų tenai lanko universitetus.

Skaitytojui gal bus įdomu išgirsti, kaip indėnai žiūri į negrus. Buvo pasiteirauta, ar jie tuokiasi su negrais? Pasirodo, kad tuokiasi tiktai kreek'ų tautelės nariai ir Floridos seminolai. Bet Oklahomos choctaw'ai, chikasaw'ai ir cherokee'jai į juodveidžius žiūri su didele panieka. Prieš ištrėmimą jie laikė negrus dargi savo vergais, taip kaip ir baltveidžiai pietinėse valstijose. Ir santuoka su juodveidžiais pas juos yra nusikaltimas, baudžiamas mirtimi.

Labai ypatingas likimas susiklojo osažų (osage) tautelei. Ji buvo viena iš klajoklių, taigi necivilizuotų indėnų, ir ištremta vėliau už kitas. Jai buvo paskirtas plikų kalnų, sausas, visai nederlingas ruožas Oklahomos šiaurėje. Atrodė, kad osažams čia bus tikri kapai. Bet visai netikėtai buvo susekta. kad po tais kalnais yra labai daug naftos. Didžiosios aliejaus kompanijos tuoj pasiūlė osažų tautelei apie $280,000,000 už teisę tą aliejų eksploatuoti. Ir tie laukiniai raudonodžiai teoretiškai virto milionieriais. Sakau teoretiškai, nes iš tikrųjų, nė vienas jų miliono negavo. Tuoj prigūžėjo suktų advokatų, supiūdė indėnus vienus su kitais, prikalbino bylinėtis, ir iš tų milionų indėnams nedaug kas liko. Teisybės ieškoti jie nemokėjo, nes buvo tamsūs ir, nors ir buvo šios šalies piliečiai, bet balsavimo teisės neturėjo. Ne visi indėnai turi tą teisę ir dabar.

MOTERŲ SKYRIUS

Ar deportuos?

Dar kartą apie Benediktą Rutkūną. Manau, gal kam bus įdomu to vargšo likimas, kuris dabar stovi ant deportacijos slenksčio. Laimė tik, kad nėra kur jo deportuoti. Didžiuma mūsų turbūt supranta, kas yra deportacija ir ką ji reiškia žmogui, kuris, kartą bėgęs, visad buvo kankinamas baimės netikros ateities.

Visi mūsų apylinkės lietuviai žinojome, iš kur jis pas mus atsirado, ir turėjome ji imti toki, koks jis buvo—karo sužalotos sielos žmogus. Bet kur yra žmoniu žmoniškumas ir užuojauta? Jeigu jos būtume parodę daugiau ir laiku, gal jis šiandien galėtu gėrėtis saulutės spinduliais, gamtos gražumu ir žmonių širdingumu. Bet ne taip įvyko.

Parvežė jį silpnutį, lyg vištuką svyrinėjantį, visiems galvą lenkiantį, visiems rankas bučiuojantį. Žmonės nepajėgė ar nenorėjo suprasti jo ir priimti jį kaipo dvasiniai nusilpusį žmogų, kuris per 5 metus tik per storą stiklą ir geležines grotas matė saulę ir nuolat drebėjo, kad kas nepultų jo mušti. Atskirtas nuo gyvenimo, jis leido dienas užmarštyje, tarp svetimos tautybės ligonių ir prižiūrėtojų, su kuriais jis nė kalbėtis negalėjo savo gimtąja kalba.

Išėjęs į laisvę ir vėl pasijutęs žmogum, jis nesigriebė nei gerti, nei rūkyti, tik ėmėsi rašyti. Kas arčiau jo stovėjo, galėjo perspėti ir patarti, kad nerašinėtų. Užuot to, daugumas jį pašiepė arba piršo visokias mergiñas ir vis suko kalbą apie moteris, kurių jis nebuvo matęs penkis metus.

Kai jis neteko darbo ir bedarbių įstaigoje jam buvo pažadėtas darbas, toji registracija buvo paskutinė. Policija jau buvo informuota, kad jis buvęs psichiniai nesveikųjų ligoninėj, ir iš ten jį tiesiai nuvežė į ligoninę. Mūsų žmonės pripratę žiūrėti į tokius ligonius ne kaip į sergančius, bet kaip į ištvirkėlius ar šiaip nusikaltėlius, kurių veiksmai, mums dažnai nesuprantami, tik parodo jų "sugedimą".

Kai B. Rutkūnas išbuvo pas mus tris savaites, per tą laiką nepastebėjome jokio keisto ar įtartino pasielgimo, ir aš buvau tikra, kad tam nelaimingam žmogui vėl nušvis saulutė, bet įvyko kitaip.

Kuomet, netekus darbo, aš jį užregistravau ligoninėj 30-čiai dienų, gi pati gavau iš jo darbdavio raštelį, kad jam yra darbas ir pasirašiau pasižadėjimą aprūpinti jį maistu, kambariu ir pasirūpinti priežiūra, man buvo pranešta, kad jis negali išeiti iš ligoninės, nes Imigracijos ir Natūralizacijos ofisas pranešė ligoninei, kad tokią ir tokią dieną jis bus tardomas ir teisiamas deportarijos teisme, kadangi jiems pranešta, jog B. Rutkūnas atvykęs nelegaliai, jis nuslėpęs, kad serga protine liga. Koks bus jo tolimesnis likimas, parodys ateitis ir žmonių geraširdiškumas arba jų surambėjimas.

Šiuo metu jis jaučiasi labai vienišas, apleistas ir randasi Bayberry, Philadelphia State Hospital, N 3, pirmame aukšte. Lankymo valandos yra sekmadieniais ir trečiadieniais nuo 1 iki 3 val. po pietų.

A. G. Yatužienė

TRUMANAS APIE JAUNUS NUSIKALLTĖLIUS

Ką tik grįžęs iš kelionės po Europą buv. prezidentas Trumanas buvo užklaustas reporterių, ką jis mano apie plintantį jaunuolių kriminalizmą. Mat, tomis dienomis sen. Hennings St. Louis mieste kaip tik kalbėjo jaunuolių prasikaltimų klausimu.

Trumanas pareiškė, kad jis laiko tėvus atsakomingus už vaikų nusikaltimus. Anot jo, tėvai turėtų daugiau sėdėi namuose ir auklėti vaikus, o ne leisti laiką karčiamose. Be to, pareiškė jis, rykštės arba uždarymas į malkinyčią yra vaikui sveikas dalykas. "Mažas būdamas aš pats gavau gerokai rykščių, nežinau, ar tas pagelbėjo, bet kalėjime aš nesėdėjau". Be to, pareiškė Trumanas, "tėvai turi auklėti vaikus ir įskiepyti juose moralinius principus bei supratimą apie drausmę. Dėl jaunuolių nusikaltimų yra daugiau kalti motina ir tėvas, o ne vaikai".

TVARKA TURI BŪTI

Nežiūrint, kad moterys yra laikomos minkštaširdžiais sutvėrimais, faktai parodo, kad jų minkšta širdis nekliudo joms rimtai eiti pareigas ir pridaboti tvarkos. Missouri valstijoj, St. Joseph mieste, 4 moterys policininkės per vieną dieną išrašė 229 "ticketus" už netvarkingą automobilių pastatymą. Vyrai policininkai per dieną išrašydavo tik apie 70 "ticketų" ir tik tuomet, kada ypatingai pridabodavo automobilių pastatymą. Minkšta širdis, ar ne, bet tvarka mieste turi būti, nutarė moterys.

Naujausios knygos

NEMUNO SŪNŪS, parašė Andrius Valuckas. Įdomus romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo. Įdomiai atvaizduotas tas įvykis, apie kurį dabar mažai kalbama. Pirma dalis, 280 psl. kaina . . . .$3.00.

NEMUNO SŪNŪS antroji dalis, 426 psl. . . . . .$4.00.

BROLIŲ GRIMŲ PASAKOS, vertė St. Vainoras ir V. Civinskas. 15 įdomiausių pasakų iš visame pasaulyje žinomų Brolių Grimų raštų. Pulki dovana vaikams. . . . . $3.00.

ŽEMĖ DEGA, parašė Jurgis Sovickas. Atsiminimai iš 1939-1945 metų, kuriuos autorius, rašytojas ir diplomatas, praleido Prancūzijoj, prie Italijos sienos. I-a dalis 453 psl. . . .$4.50.

PAVASARIŲ AUDROJ, parašė Ieva Simonaitytė. Įdomus romanas iš Mažosios Lietuvos gyvenimo ir Klaipėdos atvadavimo. 228 psl., kaina . . . .$2.50.

JŪRININKO SINDBAD NUOTYKIAI. Nepaprasti, kaip jie surašyti knygoje "Tūkstantis ir viena naktis". Iliustruota, puiki dovana jaunimui. psl 108, kaina . . . . . $2.00.

Užsakymus su pinigais prašome siųsti šiuo adresu:

"Keleivis"
636 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.

BET JIE YRA LAIMINGI

Antrojo karo veteranas John Roscoe iš Clevelando susituokė su Mary Jordan. Abu jie negali vaikščioti. Jaunasis susižeidė prieš 8 metus medžiodamas, o jaunoji yra polio auka. Juodu susipažino Chicagos veteranų ligoninėj, kur Roscoe gydėsi ir kur Jordan nuvyko veteranų piešti.

KURIĄ IŠ JŲ TAMSTA PASIRINKTUMEI?

Viena iš šitu devynių gražuolių bus išrinkta "pasaulio gražuole". Rinkimų kermošius bus Long Beach, Calif., mieste. Gražuolės yra iš šių devynių šalių: Belgijos, Švedijos, Kanados, Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos, Islandijos, Italijos ir Turkijos.

JŪSŲ LAUKSIU

Kregždės, mano žydrasparnės kregždės,
kur jūs lekiat, tokios grakščios, liūdnos?
Ko, didžiu pulku sukilę, vėjuos
į nežinomus pasviečius skubat?

Ar peršaltas jums manasis kraštas,
ar perblandžios aukštosios padangės?
Kam paliekat sodus, rūtų pievas
rūsčiam rudeniui, šiauriniam speigui?

Nardėt krykštėt vasarą palangėm
ir ant kraigo supotės žirgelių—
jums tik saulė, žydruma ir toliai,
trumpalaikės miglų krašto viešnios!

Pasilikit mano žemėj, sesės,
kaip tas pilkas dirvų vyturėlis.
Ten nerasit diemedžių darželių,
ten netrinka staklės po seklyčias.

Lėkėt nulėkėt, palikot vieną
savo brolį, liūdesio našlaitį.
Brisiu žiemą lyg rugvs žiemkentis
ir po sniegu gyvas, žaliaplaukis.

Jūsų lauksiu. Grįžkit! Pardūzgėkit
su pavasariu į gimtą lizdą—
Jums nutupti plaštakas ištiesiu,
pasitiksiu kryžkelėj pasilgęs!

B. Rutkūnas

GERAS PAVYZDYS

Švedijoje estų leidykla EMP išleido estiškai, angliškai ir švediškai estų žurnalisto Vello Pekomae paruoštą veikalą "Estija žodžiais ir vaizdais".

Įvado žodį parašė pasižymėjęs švedų veikėjas, pabaltiečių draugas prof. Birger Norman. Jame Norman sako, kad tik vienoje Švedijoje estai yra išleidę apie 500 įvairiomis kalbomis mokslinių veikalų ir 300 literatūros leidinių, jų tarpe labai vertingų.

Vanduo šventinti pradėtas 782 metais.

SIBIRO LIETUVIAI IEŠKO GIMINIŲ

1. Pranas Dimša, esąs Sibire, ieško savo giminių — Dimšos ir Sadanavičiūtės.
2. Ona Bučienė, esanti Sibire, ieško Alekso Breivės, kilusio iš Plikelių km., Linkuvos valsčiaus.

Patys ieškomieji, arba kiti ką nors žinantieji apie ieškomuosius, prašome atsiliepti šiuo adresu:

BALF'as, 105 Grand Street, Brooklyn 11, New York.

Katalikų kunigams uždrausta vesti prieš 956 metus, tai yra 1000 metais.

Mamytė labai dėkinga

Mamytės gimtadienio proga užrašiau jai "Keleivį." Ji labai dėkinga ir sako: "Gera mano dukrelė, labai gera! Kad visos dukrelės butų tokios geros ir savo mamytėms užrašytu 'Keleivį.' Aš skaitau naudingus patarimus Moterų Skyriuje, skaitau kitus įdomius straipsnius ir žinias. Man labai patinka 'Keleivis' — ačiu, dukrele, ačiu"...

Sesės-dukrelės, kodel jums taip nedaryti? Už 4 dolerius "Keleivis" kas savaitę lankys jūsų mamytes per čielus metus! Jos bus dėkingos, kaip yra dėkinga mano mamytė. Adresuokit taip:

Keleivis

636 E. Broadway. So. Boston 27, Mass.

H. C. Andersen

Niekam netikusi buvo

(Tęsinys)

—Mirė! . . . Geresnio žmogaus nerastum pasaulyj! —Ir ašaros ėmė riedėti jai per veidus.—O, Viešpatie, galva man pradeda suktis! Aš išgėriau visą buteliuką. . . matyti, perdaug . . . Man bloga darosi.

Ir ji nusitvėrė už tvoros, kad neišvirstų.

—Viešpatie! Tu sergi!—sušuko Morta.—Eik namo! Eikš, aš tave parvesiu!

—O kur dėsi skalbinius?

—Aš jais pasirūpinsiu. Turėkis už manęs! Vaikas paliks čia pasaugoti, aš sugrįšiu ir pabaigsiu velėti,—nebedaug jau liko.

Skalbėjos kojos linko.

—Perilgai buvau šaltame vandenyj. Nuo pat ryto nieko nevalgiau . . . Šaltis baisiai krečia . . . Kad nors namo pareičiau . . . Vargšas mano vaikas!

Ir ji ėmė verkti. Vaikas taip pat verkė ir netrukus paliko vienas saugoti šlapius skalbinius.

Abidvi moterys iš lengvo nukuprino gatvele. Skalbėja vos kojas galėjo pavilkti. Einant pro burmistro namus, ją isai pakirto, ir ji parvirto vidury gatvės.

—Tai skalbėja! — tarė burmistras. — Matyti, perkiemą ieškoti pagalbos. Burmistras su savo svečiais žiūrėjo pro langą.

—Tai skalbėja! — tarė burmistras. —Matyti, perdaug įtraukė! Žuvusi moteriškė! Gaila tik jos vaiko — aš jį labai mėgstu. Vaikas geras, tik motina niekam netikusi.

Kai ji atsigavo, parvedė ją namo ir paguldė į lovą. Geroji Morta išvirė jai puodėlį alaus su sviestu ir cukrumi; tai buvo, jos nuomone, geriausias vaistas pasauly. Paskui Morta nuėjo pas upę ir išmazgojo likusius skalbinius, reikia pasakyti, labai blogai, nors turėjo geriausius norus. Iš tikrųjų, ji tik ištraukė skalbinius iš vandens ir sudėjo į pintinę.

Vakare ji vėl sėdėjo vargingoj trobelėj prie skalbėjos. Burmistro virėja davė jai nunešti ligoniui truputį kepintų bulvių ir nemažą gabalą riebaus kumpio; tuos skanėstus suvalgė pati Morta su vaiku, o ligonis turėjo pasitenkinti vienu kvapu. Ji sakė, kad pats kvapas jai labai maistingas buvęs.

Po vakarienės vaiką paguldė į tą pačią lovą, kur gulėjo motina; jis atsigulė skersai lovos, motinos kojūgaly, ir užsiklojo sena dvikarte, pasiūta iš mėlynų ir raudonų skiautelių.

Skalbėjai pasidarė kiek geriau. Šiltas alus ją pastiprino, gardaus valgio kvapas ją atgaivino.

—Dėkui tau, širdele!—tarė ji Mortai.—Kai vaikas užmigs, tada viską pasakysiu. Bet jis, rodosi, jau miega. Koks gražus, koks malonus jo veidelis, kai jis taip guli sumerkęs akis! Jis nežino, kaip sunkiai vargsta jo motina, ir duok Dieve, kad niekados to nežinotų . . . Tu žinai, kad aš tarnavau pas burmistro tėvus. Parvažiavo tuomet pasilsėti namo jaunėlis sūnus, studentas. Aš buvau tada jauna, žvitri, bet dora mergaitė—sakau tau tiesą, kaip pačiam Dievui. Studentas buvo taip pat jaunas, linksmas, gražus ir toks doras, jog kito tokio gal nebuvo visam pasauly. Jis buvo šeimininkų sūnus, o aš—tik tarnaitė; bet vis dėlto pamilom viens antrą—širdingai, prakilniai. Tiesa, mes pasibučiavom vieną kartą; bet tai ne nuodėmė, keno meilė tikra ir graži. Ir štai jis viską prisipažino motinai, kurią neapsakomai gerbė ir visados klausė. Ji buvo išmintinga ir be galo gera!—Išvažiuodamas jis man dovanojo aukso žiedą. Jam išvažiavus, pasišaukė mane pati ponia ir ėmė su manim kalbėti, taip rimtai ir meiliai, tartum pats angelas būtų. Kaip ant delno, išdėjo man tada, koks didelis skirtumas tarp manęs ir jos sūnaus, kaip aš toli nuo jo ne tik savo padėjimu, bet ir pažiūromis.

—Dabar jam tinka tavo gražus veidelis,—sakė ji,—bet gražumas greitai nyksta. Tu išauklėta ne taip, kaip jis. Jūsų nuomonės ne vienodos, jūs ne lygūs—štai kas yra visa bėda. Biednųjų aš neniekinu, juos gerbiu. Dangaus karalystėje jie gal gaus geriausias vietas, bet čia, žemėje, reikia saugotis, kad neišeitum iš savo vėžių. Iškilsi peraukštai, paskui krisi žemyn ir susikulsi. Be reikalo pražudytum ir save, ir jį. Aš girdėjau, kad tau piršosi vienas geras žmogus, pirštininkas Erikas Vatas. Jis našlys, bevaikis, patarpęs amatininkas—tau labai tiktų. Apie tai gerai pagalvok!

—Kiekvienas jos žodis, kaip koks peilis, rėžė mano širdį. Bet ji sakė tiesą, ir nuo to man dar skaudžiau buvo! . . . Aš pabučiavau jos ranką ir ėmiau graudžiai verkti. Nemenu, kaip aš nusikrausčiau į savo kambarėlį. Parkritus ant lovos, aš ten išverkiau visas savo ašaras. Sunki buvo naktelė: vienas Dievas težino, kaip aš kovojau su savim ir kenčiau . . . Tuojau sekmadienį aš nuėjau išpažinties. Čia aš ir išvydau Dievo pirštą: einu iš bažnyčios ir sutinku Eriką. Matyti, tariau sau, tokia Dievo valia: jis man viskuo lygus, kad ir turtingesnis už mane.

(Bus daugiau)

Raupai, pakeitę istoriją

Šiandien jauni žmonės apie raupus tik iš knygų bežino. Jie sutikę seną žmogų duobėtu veidu, šiandien teisybė, retai pasitaikantį, nesupranta, kas tą gražų veidą sugadino. Jie nežino, kad tai baisios raupų ligos padarinys.

Senovėj ta liga guldė žmones, kaip šienpiovio dalgis žolę. Ji atėjo iš Azijos į Europą, o iš ten ir į Ameriką, kai ją europiečiai atrado.

Tikrų vaistų tai ligai ilgą laiką nežinota, kol anglų gydytojas Edward Jenner aštuonioliktojo šimtmečio gale (1796) m.) surado raupų skiepus.

Minėtas gydytojas pastebėjo, kad karvių melžėjos, apsikrėtusios karvių raupais, nesuserga tikrais raupais. Jis išaiškino, kad raupų virusai (gyviai, kurie sukelia raupų ligą), patekę į karvės kūną, nors ir susargdina, bet pereidami per karvę jie susilpnėja, nustoja savo didelio nuodingumo ir žmogaus nebepajėgia numarinti. Tokie susilpninti virusai tinka skiepams. Įskiepytieji lengvai ligą pakelia. Įskiepytas kūnas įgyja prieš raupus atsparumą ir apsisaugoja nuo tikro susirgimo raupais.

Jenner išradimas buvo nejkainuojama dovana žmonijai. Jau seniai nuo raupų įvestas privalomas vaikų skiepijimas, visose pažangesnėse valstybėse ir todėl ta liga ten visiškai pamiršta.

O seniau ji buvo tikras baubas. Ji nušlavė ir šiame krašte ištisas indėnų gimines, kiek į kapus paguldė ir čia atvykusių kolonistų!

Amerikos medicinos istorija susidomėjęs dr. Solon Bernstein rašo, kad 1721 metais į Bostoną atplaukęs iš West IIndies salų anglų laivas, kurio kariai sirgo raupais, jais apkrėtė beveik pusę miesto gyventojų. Mirė kas penktasis ligonis.

Tas pats Bernstein tvirtina, kad ir anglų išvarymas iš Bostono užsitęsė dėl raupų. Amerikos karo vadas Washingtonas, kad ir blogai paruoštą kariuomenę turėjo, tačiau būtų greičiau išvaręs anglus, bet jis žinojo, kad anglų karių tarpe siautė raupai ir todėl delsė pulti, bijodamas, kad ir jo kariai neapsikrėstų. Gal ir anglų karo vadas Howe būtų sutriuškinęs Washingtoną, jei anglų kariai nebūtų sirgę raupais.

Dr. Bernstein sako, kad raupai išgelbėjo Anglijai ir Kanadą. Jei ne raupai, tai šiandien Kanada priklausytų Amerikai. Amerikos revoliucininkų kariuomenė sėkmingai žygiavo Quebecs provincijoje, bet staiga turėjo atsitraukti, nes pusė jos susirgo raupais. Raupais mirė ir jos vadas gen. Thomas.

"Raupai yra dešimtį kartų baisesni negu britai, kanadiečiai ir indėnai, kartu paėmus. Raupai buvo priežastis, kuri privertė mus staiga atsitraukti iš Quebeco", rašo ano meto amerikiečių karininkas.

R. M.

PARDUODAMI NAMAI

Parduodu trijų šeimynų namą po 5 kambarius. Yra garažas dviem mašinom ir 2 akrai žemės, vištininkas, sodas. Kreiptis: (29
E. Sheuchuk
45 Thatcher St.,
Brockton, Mass.

NEW ERA

IŠDIRBĖJAS SKELBIA

kad vanduo gali būti labai pavojingas pakaušiui vartojant paprastą muilą arba detergent Shampoo. Vanduo patenka giliai į pakaušį, kas labai džiovina odą. Jūs visi girdėjot tą "Oh! mano galva toki sunki šį rytą, vakar tik mazgojau galvą". **NEW ERA** mišinys padarytas su geriausiu coconut muilu be jokių gyvulių taukų, nepraleidžia vandens į pakaušį, o **moterims** užlaiko garbanas (curls) 3 sykius geriau kaip kas kitas. Taip man rašo VISOS MOTERYS.

Siųskite $2.00 už 8 oz. Liq. butelį. Kanadoje $2.25.

FR. BITAUTAS
302 So. Pearl Denver., Colo.

LEKIA 50,000 PĖDŲ AUKŠTYJE

Naujas anglų sprausminis kovos lėktuvas, kuris gali pakilti iki 50,000 pėdų ir lėkti daugiau ne 600 mylių per valandą. Tokie kovos lėktuvai jau masiniai gaminami.

Pruseika apie Staliną

CHICAGO, ILL.

Birželio 22 d. L. Prūseika skaitė paskaitą apie Stalino nusikaltimus. Jis sakė, jog kalbos apie Stalino žiaurumus nėra pramanytos, bet yra paremtos faktais, kuriuos Sovietų komunistų partijos suvažiavime iškėlė Nikita Chruščiov ir kiti partijos vadai.

Prūseikos paskaita buvo sutrumpintas atpasakojimas Chruščiovo kalbos Maskvos suvažiavime, kaip ji buvo paskelbta Amerikos valstybės departamento.

Tik paskelbus tą kalbą, birželio mėnesio pradžioje, bolševikų "Vilnis" išplūdo Amerikos valstybės departamentą, kodėl jis drįso paskelbti Chruščiovo kalbą be paties Nikitos leidimo ir "Vilnis" įtarė Amerikos vyriausybę, kad ji skelbia kokį tai falsifikatą. . .

Praėjo kelios dienos ir "Vilnies" bolševikai suprato, jog valstybės departamentas paskelbė tikrą Chruščiovo kalbą, tik kiek sutrumpintą. Tada ir "Vilnis" pradėjo "užimti poziciją" dėl Stalino viešpatavimo baisenybių. Tada ir Leonas Prūseika jau nebebijojo viešai kalbėti apie Stalino baisiuosius darbus.

Atrodo, lyg Leonas būtų savo "drąsą" atgavęs. Bet taip tik atrodo.

Viską, ką Prūseika pasakojo Chicagos klausytojams **dabar,** jis galėjo papasakoti ir **pries 20 metų.** Prūseika **žinojo visą laiką,** kad Stalino režimas rėmėsi žiauriu teroru prieš milionines Rusijos gyventojų mases ir dargi žiauriu teroru prieš pačius komunistus, kurie dėl kokių nors sumetimų Stalinui atrodė "įtartini" ar jam neištikimi. Prūseika tą žinojo ir pats ne kartą vra tą sakęs, kada Rusijoj ėjo garsieji "apsivalymo" teismai prieš Kamenevą, Buchariną, Zinovjevą, Rykovą ir kitus komunistų vadus. Tada L. Prūseika privačiai, tarpe gerų prietėlių, aiškindavo, kad Rusijoj eina kova dėl vadovavimo komunistu partijoj ir kad nėgali būti ir kalbos, kad Bucharinas ir kiti teisiamieji komunistų vadai būtų šnipai ir kitokie nenaudėliai. Tokia buvo Leono Prūseikos pažiūrą į Stalino "apsivalymą", bet tą nuomonę Prūseika tik patikimiems savo prieteliams reiškė, o kada jis rašydavo "Vilnyje", tai visada dirbtinai apsiputojęs jis niekindavo teisiamuosius Maskvoje komunistus, kaip šnipus, nenaudėlius, išsigimėlius, kapitalizmo agentus ir panašiai juos "peizodavo" už tą kuklią algą, kurią jam mokėjo komunistai, kaip perkamai plunksnos prostitutei.

Tai vot, tas pats L. Prūseika, kuris sąmoningai meluodavo apie Stalino politikos prakilnumą, dabar gavo įsakymą paaiškinti Chicagos "pažangiesiems" apie Stalino politikos niekšybes ir ypač apie Stalino vartotą biaurų smurtą prieš "gerus" komunistus, kurie be jokio pagrindo buvo apšaukti "liaudies priešais" ir žiauriais kankinimais buvo verčiami prisipažinti prie visokiausių prasižengimų.

Prūseika apie tai kalbėjo. Bet jis kalbėjo, kaip bolševikų samdomas žmogus, kuris nė per plauką nenukrypo nuo partinės linijos. Savo įsitikinimus L. Prūseika ir dabar laiko savo "žiniai", o į publiką išnešė tą, ką partija leidžia išnešti. Todėl Prūseikos paskaita buvo nenuoširdi, už pinigą pirktą, nors ji daug kam parodė Staliną labai nepuikioje šviesoje.

Prūseika kėlė aikštėn kaip, Stalino įsakymu, politinė policija kankinimais privertė tūkstančius visai "gerų" ir visai nekaltų komunistų prisipažinti prie visokių prasižengimų. Tūkstančiai komunistų 1936--1940 metų laikotarpyje buvo išnaikinti, ar sugrūsti į koncentracijos stovyklas kaip "liaudies priešai". Tų likimą Prūseika ir apraudojo ir aiškino, kad Stalino prasižengimai yra baisiai sunkūs. Kosiorai, Eikės, Rudzutakai, Rozenbliumai, Čudovai, Ugarovai, Smarodinai, Postyševai ir tūkstančiai kitų nužudytų komunistų sujaudino Prūseiką ir kitus užsienių bolševikus. Bet milionai valstiečių, sušaudytų ir nukankintų prievartos darbo stovyklose, kaip ir kiti milionai numarinti badu vykdant žiauriai ir begalviškai žemės ūkio kolektivizaciją ir jos pasėkoj, tie Prūseikai nekelia jokio pasibaisėjimo. Nei jam, nei kitiems užsienių komunistams! Kai bolševikai krauju ir smurtu išnaikino visas kitas politines partijas Rusijoje, Prūseikai dėl to nei šilta, nei šalta. Kai bolševikai, nuo pat savo valdymo beveik pačios pradžios masiniai skerdė tariamus "klasinius priešus'", Prūseika tam pritarė ir dabar pritaria. Kai bolševikai kruvinu smurtu pavergė ir žiauriausiai mėsinėjo silpnas tautas, nuo Gruzijos iki Lietuvos, Prūseika prieš tai nekėlė ir nekelia balso. Kai **keli šimtai tūkstančių lietuvių išvežti į stalininę vergiją nyksta ir miršta nepakeliamai sunkiose prievartos darbo sąlygose, Prūseika neranda pamato protestuoti! Šlykštus stalinizmas užsienių politikoje nesulaukia iš Prūseikų jokio protesto!**

Prūseika savo paskaitoje papasakojo dalį Stalino nusižengimų. Labai mažą dalį, kaip tą darė ir Chruščiovas, nuslėpdamas pačius didžiausius Stalino ir jo bendradarbių prasižengimus prieš žmoniškumą, prieš žmogaus asmens vertybę ir prieš visokį padorumą tiek viduje, tiek ir santykiuose su kitomis, ypač su silpnesnėmis tautomis.

Stalino prasižengimai yra viso bolševizmo prasižengimai. Stalino sauvaliavimas santykiuose su savo partijos draugais yra tik perkėlimas bolševizmo praktikos į pačių bolševikų savitarpinius santykius. O visas stalinizmas, su jo sauvale, žiaurumais, vieno asmens despotija, yra Lenino skelbtosios "proletariato diktatūros" logiška išdava.

To visko Prūseika nesakė. Jis tenkinosi pusiau tiesa ir ta pustiesė nemažai jo klausytojus supurtė.

Po paskaitos buvo paklausimų. Kai kurie klausė, ar Chruščiovas neišsigims į tokį pat despotą, kaip Stalinas? Į tai Prūseika atsakė, jog jis **tiki, kad taip nebus.** Tai ir visas užtikrinimas!

Tuo tarpu Prūseika užmiršo nurodyti, kad Chruščiovo valdžia **jau daro tą patį, ką Stalinas darė.** Vadinami Berios šalininkai Rusijoj šaudomi be jokių viešų teismų, o Beria buvo nugalabytas visai staliniškų būdu. Bet Prūseika "tiki", kad Chruščiovas bus kitoks!

Vienas klausytojas pasisakė už Staliną. Jis mano, kad atsilikusią Rusiją tik su bizūnu ir revolveriu galima buvo pavaryti pirmyn. Tokio čekistinio nusistatymo žmonių yra, jiem pažanga be revolverio nėra pažanga.

Vienas klausytojas pasiūlė sušaukti viešą mitingą ir siūlė, kad tame mitingė bolševikai viešai atsiprašytų tų žmonių, kurie seniai jau sakė teisybę apie Stalino režimą ir už tai buvo bolševikų niekinami ir pravardžiojami. Žinoma, nei Stalino "nukaukotojas" L. Prūseika, nei, turbūt, pats siūlytojas iš to nieko nelaukė. Siūlytojui tai buvo proga "gnybtelt", o Leonas Prūseika, gyvenantis kasdieniniais ir sąmoningais melais, į atsiprašymus iš viso žiūri, kaip į atgyvenusį prietarą.

Čikagiškėnas

LIETUVOS KONSULATO PAIEŠKOMI ASMENYS

Akstinavičius Alfonsas.
Baguževičius Stasys, iš Gudiškės k., Luokės vals., Telšių aps.
Bielskis Jonas ir Kazys, sūnūs Elijošiaus, kilę iš Dūkšto apylinkių.
Čilvinas Vaclovas.
Dubauskienė - Karvelytė Anelė, vyras Dubauskas Kazys ir duktė Audronė.
Gudaitis Jokūbas, sūnus Jokūbo, nuo Šakių.
Jašinskas Vytautas, sūn. Kosto
Kanis Juozas, sūnus Antano.
Kučinskas Silvestras, jūreivis, tarnavęs laive "Selma Victory".
Kudoba Stasys.
Lelytė P.
Liubinskas Albertas iš Remeikių k., Virbalio par., Vilkaviškio aps.
Navakaitė Ona, gyvenusi gal Braddock, P.a
Paluobis Jeronimas ir jo duktė Ona.
Pleikaitė Keidė, gyvenusi Westville, Ill.
Radavičius Zigmas.
Skužinskas Jonas iš Grinaičių kaimo. Sudargo parap.
Songaila Pranas, Songailienė ir Songailytės Antanina ir Ona.
Steniukinienė, gyvenusi Buenos Aires, Argentinoje.
Valys Juozapas iš Jonuškų k. Deltuvos val.
Vasiliūnienė Ona ir jos 3 dukterys, gyveno Cicero, Ill.

Skaitykite knygutę
JUOZAS STALINAS

arba kaip Kaukazo razbainiukas tapo Rusijos diktatorium. Joje J. Pilipauskas prieš kelerius metus parašė tą, ką komunistai tik šiandien teišdrįso pasakyti.

Kaina tik 25 centai, galite atsiųsti pašto ženklais. Rašykite: **"Keleivis", 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.**

Paieškojimai

Aš, Augustinienė Anelė, paieškau mano vyrą KAZĮ AUGUSTINĄ, kuris vadinasi ir Charles August. 1951 metais gavau žinoti nuo pažįstamų, kad jis iš Vokietijos išvyko į Ameriką, ar tik ne į Sioux City miestą Iowa valstijoj. Jis pats ar ar kas jį žino prašau maloniai atsiliepti šiuo adresu: (30
Augustinienė Anelė
"Puntuko" vardo kolūkis
Anykščių paštas ir rajonas
Kaimas Storiai
Lithuania—U. S. S. R. . . ..

Paieškau Klemenso Šipailos iš Griškabūdžio, Suvalkų rėdybos. Prašau jį patį ar kas jį žino malonėti atsiliepti. Už suteiktas žinias iš anksto tariu ačiū. Prašau rašyti:
Joe Dempsey
713 East Union St.
Seattle, Wash.

Paieškau Juozapo Bizausko ir Elzbietos Bizauskienės - Milašauskaitės iš Kuršėnų valsčiaus, Pakuršėnių kaimo Anksčiau gyveno Detroite, Mich? Jie patys ar juos žinantieji atsiliepkite adresu:
Stan. Jonaitits
Ridge Rd.
West peru, Me.

Paieškau Navicko Vlado iš Telšių aps., Viešvienų parap., Nakrušiškių km. Ieško sesuo iš Lietuvos. Jis pats ar ji žinantieji atsiliepkite adresu:
Walter Tarvid
2321 Razel St.
Montreal, P. Q., Canada

DĖMESIO!

Miss Therese D. RAUBA, meldžiu parašyti man laišką.
G. P. Rauba
410 Eastern Parkway
Brooklyn 25, N. Y.
Tel. INgersoll 7-5379 (31

APSIVEDIMAI

Esu lietuvis ir noriu vesti lietuvaitę, kuri būtų gera žmona ir šeimininkė, mokanti gaminti maistą namie. Esu 32 metų, 6 pėdų, 165 svarų, blondinas. Turiu nuosavus namus ir automobilį. Mergaitė galėtų būti 22-32 metų. Prašau rašyti angliškai ar lietuviškai ir su pirmu laišku prisiųsti fotografiją. Paslaptį išlaikysiu. Rašykit:
G. M.
7722 George St.
Ville La Salle,
Montreal 32, P.Q., Canada

RAMUNĖS

Švieži Ramunės žiedai pusė svaro $1.25. Ramunių arbata visada gerai gert. Liepos žiedai pusė sv. $1.25. Liepos žiedai yra vartojami dėl iššaukimo prakaito, puslės ligų, šalčio ir inkstų ligų.

Puplaiškių Lapai pusė sv. $1.25. Kartusis puplaiškis gerai nuo kepenų ligų, škorbuto, geltligės, reumatizmo ir kirminų. Trejanka 75 centai. Trejanka nuo visokių vidurių piktybių.

Prisiųsk $4.00 tai gausi viską kas čia yra pasakyta.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
So. Boston 27, Mass.

Gyvybės Pakietas Lietuvos Žmonėms S-1

Geriausia ir naudingiausia dovana., kokią galima siųsti į LIETUVĄ.

Siunčiame maisto pakietus į Lietuvą. Ypatingai patariame siųsti pakietą Nr. S-1, kuriame yra šie maistingi dalykai:

1 svaras kenuoto sviesto pirmos rūšies; 3 sv. taukų (Armour kenuke); 1 sv. Armour bekono kenuke; 2 sv. Armour kumpio kene; 1 sv. kenuotos jautienos pirmos rūšies; 1 sv. pieno miltelliuose; 14 uncijų kondensuoto pieno kenuke; 6 sv. geriausių miltų; ¼ sv. geriausios arbatos; 1 sv. geros kavos ir 1 sv. kokao. **Šito pakieto kaina yra $49.80 su muitu ir persiuntimu.**

Kreipkitės į mus, nurodykit pakieto Nr. S-1, atsiųskite adresą ir pinigus. **Pristatymas garantuotas.**

Vytautas Skrinska, savininkas
IDEAL PHARMACY—29 KELLY SQ.—WORCESTER, MASS.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

KVIEČIA VISUS Į BENDRĄ LIETUVYBĖS DARBĄ

PRIKLAUSYTI Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tai susijungti su savo broliais ir sesėmis bendram lietuvybės išlaikymo darbui ir kovai už gražią Lietuvos ateitį.

LIETUVYBĖS SLA VAJUS, prasidėjęs Vasario 16-tą, suteikia įstojimo į SLA lengvatas visiems naujai įstojantiems. Pasinaudokite proga.

APDRAUDA Suisivienijime Lietuvių Amerikoje yra parankiausia, pigiausia ir tikriausia—sujungta su fraternalėmis naudomis. SLA apdrauda pagelbės jums ir jusų šeimai nelaimėje.

SLA VEIKLA ir jo tikslai bei praeityje nuveikti darbai ir pasiekti nuopelnai aprašyti atskiruose leidiniuose, kuriuos gausit tuojau nemokamai, jei parašysite SLA Sekretoriui:

DR. M. J. VINIKAS
307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

Siunčiam Maistą Lietuvon su Garantiia

Mūsų vaistinė yra įgaliota priimti užsakymus dėl maisto pakietų siuntimo į Lietuvą ir į visą Rusiją su Amerikoje apmokėtu iš anksto muitu ir su garantija, kad pakietas bus pristatytas tam, kam jis siunčiamas. Pakietai yra gatavi.

Pakietas Nr. 1. Kaina $26.00. Jame yra 1½ sv. bekono, 1½ sv. jautienos, 1 sv. taukų, 3 kenai pieno, 5 sv. miltų, 2 sv. ryžių, 3 sv. cukraus ir ½ sv. šokolado.

Pakietas Nr. 2. Kaina $32.00. Jame yra 2 sv. kumpio, 2 sv. jautienos, 2 sv. bekono, 2 sv. taukų, 3 kenukai sardinių, 5 sv. miltų, 2 sv. cukraus ir½ sv. kakao.

Viskas gerai supakuota. Tik atsiųskite čekį ir nurodykite, kokį pakietą norit siųsti, o taip pat aiškiai parašykit gavėjo adresą. Muitai į paminėtas kainas įrokuoti. Rašykit:

IDEAL PHARMACY 29 KELLY SQ. WORCESTER, MASS.
Vytautas Skrinska, Savininkas

Greit Persiunčiam Pinigus Lietuvon

Mes dabar turim susisiekimą su Lietuvos T. S. R. Bankais ir greit pasiunčiam pinigus Lietuvos žmonėms su garantija. Už Amerikos dolerį Lietuvoj žmonės gauna 4 rublius.

Pinigų persiuntimas kainuoja: pasiuntimas nuo $5 iki $400 kainuoja $1.95. Per 10 dienų pinigai nueina. Siunčiant per Trans-Atlantic Cable pinigai nueina per 36 valandas, bet persiuntimas kainuoja $5 (iki 300 dolerių).

Visi norintieji pasiųsti pinigus į Lietuvą, kreipkitės į mus, atsiųskite adresą ir pinigus, o mes persiųsime į Lietuvą.

Vytautas Skrinska, savininkas
IDEAL PHARMACY—29 KELLY SQ.—WORCESTER, MASS.

MES ATLIEKAM . . .
VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei tamstoms reikia—

- BIZNIO KORCIUKIŲ
- SPAUSDINTŲ VOKŲ
- LAIŠKŲ SU ANTGALVIAIS
- BET KOKIAI PRAMOGAI BILIETŲ
- PROGRAMŲ ar PLAKATŲ

"Keleivio" spaustuvė padarys tamstoms viską ir nusiųs greičiau ir pigiau, negu kuri nors kita spaustuvė. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"
636 East Broadway, South Boston 27, Mass.

Vietinės Žinios

Nuodėmė leisti vaikus į valdžios mokyklą?

Šv. Petro parapijos liepos 8 d. biuletenyje tėvai raginami leisti vaikus į katalikiškas mokyklas ir tarp ko kita rašoma:

"Kun. Jonas Rusteika pasakoja, kad diecezijoje vyskupas reikalauja, jog kiekvienas kataliko vaikas ir jaunikaitis lankytų tik katalikišką mokyklą. Tėvai raštu privalo vyskupui išdėstyti priežastis, dėl kurių jų sūnus ar duktė negalėtų lankyti katalikiškos mokyklos. Ir jei vyskupas nepaliuosuoja jų nuo šios pareigos ir jie vistiek leistų vaikus į nekatalikišką mokyklą, kunigai jo diecezijoj neturi galios jiems duoti nuodėmių išrišimą".

Minėtas biuletenis nuo savęs prideda:

„Mūsų diecezijoje niekas nėra tokio griežtumo pareiškęs, bet tėvai vistiek turi labai rimtą pareigą leisti vaikus į katalikiškas mokyklas".

Iš biuletenio neaišku, kokią dieceziją turi galvoje kun. J. Rusteika, bet tas ne taip svarbu. Svarbu, kad šiame krašte yra vyskupas (jis nėra vienintelis), kuris boikotuoja valstybės išlaikomas mokyklas, kurs savo tikinčiųjų jausmus išnaudoja su tikyba nieko bendra neturintiems reikalams.

Kiekvienas laisvas žmogus, pasiskaitęs tokį vyskupo įsakymą, turi pagalvoti, kas būtų, jei tokie vyskupai valstybę tvarkytų. O jie to siekia.

Viešnia iš Pietų Amerikos

Sofija Čiuoderienė, nuolatos gyvenanti Bogotoje, Kolumbijoj, atvyko praleisti atostogas So. Bostone. Kartu atvyko ir jos duktė Elvyra, kuri dirba Avianca Line palydove (stewardess). Viešnia žada pabūti 4 savaites, žada aplankyti New Yorką ir kitas vietas.

J. Kazakevičius guli ligoninėje

Juozas Kazakevičius, gyv. Mattapan, Mass., paguldytas Bostono miesto ligoninėn. Linkime ligoniui greit pasveikti.

"Darbą" dar galite gauti

"Darbo" žurnalo paskutinįjį numerį galite gauti "Keleivio" administracijoje, kaina 35 centai. Jį paskaitę sužinosite, kad "praėjo daug laiko, kol dirbantieji suprato, kad reikalinga nuosava organizacija, pajėgi derėtis su darbdaviais", kad praeis lygiai daug laiko, kol dirbantieji supras, kad jiems yra reikalinga nuosava politinė organizacija, kuri apsaugotų ir ugdytų jų reikalus"; kad žmogus yra "vieš-pats savo priklausinių gaminių bei įrankių, o ne jų vergas". Jame rasite, ką galvoja darbininkai ir darbdaviai apie automatinę gamybos kontrolę ir daug kitų įdomių sraipsnių.

Išvyko inž. V. Vaitas

Praeitą savaitę Magdalena ir Stasys Vaitkevičiai suruošė išleistuves savo sūnui Vilimantui, kuris išvyksta karo tarnybos atlikt. Inž. V. Vaitas (Vaitkevičius) karo tarnybą atliks laivyne karininko laipsny. Visų pirma jis išvyko į Norfolk, Va., laivyno bazę privalomam plaukiojimui atlikti, vėliau vyks į San Francisco.

Į išleistuvės buvo atvykęs iš Detroito ir inž. Vilimanto brolis dr. Otonas Vaitas su savo jauna žmonele.

Moterų kelnės bažnyčiai netinka

Arkivyskupo Cushingo savaitraštis "Pilot" rašo, kad moterims netinka eiti į bažnyčią apsivilkus kelnėmis, kaip ir vyrams, dėvintiems tik sportinius, vadinamuosius T marškinius.

Ir K. Bielinis Cape Code

LSS centro komiteto narys K. Bielinis atostogas leidžia V. Norvaišienės "Nidos" vasarvietėje, W. Hyannisport, Cape Cod. Ten jau trečią savaitę ilsisi ir Vliko prezidiumo vicepirm. prof. J. Kaminskas.

Teisininkų iškyla

Teisininkų draugijos Bostono skyriaus vadyba liepos 22 d. rengia teisininkų ir jų svečių iškylą į Ipswich.

Inž. Gimbutas išvyksta į Kanadą

Inž. J. Gimbutas su visa šeima buvo išvykęs į Dainų šventę, iš ten jis pasuko į Kanadą ir paatostogavęs 1 savaitę pas dailininkus Tamošaičius, pats vienas buvo sugrįžęs į Bostoną. Dabar jis vėl išvyksta pas Tamošaičius dar vienos savaitės atostogų ir grįždamas parsiveš ten vasarojusią savo šeimą.

Dovanos mokykloms

630 privatinių universitetų ir kolegijų iš Fordo labdarybės fondo gavo 130 milijonų dolerių dovanų. Iš tos sumos Massachusetts valstijos mokykloms teko $ 21,040,000.

N. Jonuška apleidžia ligoninę

N. Jonuška po operacijos gerai taisosi ir rengiasi ligoninę apleisti.

Sugrįžo K. Mockus

Tik pereitą savaitę iš Dainų šventės tesugrįžo K. Mockus, pirmą kartą drįsęs savo automobiliu leistis į tokią ilgą kelionę.

Šeštadienio gegužinė

Liepos 28 d., šeštadienį, Brocktone, Romuvos parke "Laisvės Varpo" radijas rengia ypatingą gegužinę. Meninę programą atliks O. Ivaškienės tautinių šokių Gaidelis. Ten pat šokėjai ir Bostono vyrų choras, kuriam vadovauja muz. J. Gaidelis. Teu pat šokėjai ir choras bus pagerbti už jų nenuilstamą darbą.

Įėjimo į gegužinę laimėjimais yra vienos savaitės poilsis V. Norvaišienės vasarnamy ir Lietuvių enciklopedijos specialus tomas apie Lietuvą su Lietuvos žemėlapiu.

Šokiai iki vidunakčio.

Svečias iš Connecticut

Senas "Keleivio" skaitytojas V. Ausukaitis iš No. Branford, Conn., lankėsi su savo draugu J. Sheita So. Bostone. Ta proga jie buvo užėję ir "Keleivio" įstaigon. V. Ausukaitis paliko Maikio Tėvui dovanų $3. Ačiū jam širdingai.

S. ir K. Gruzdai grįžo

Stasė ir Kazys Gruzdai grįžo iš povestuvinės kelionės.

DĖMESIO!

Skaitytojai, kurie keičiate adresą, pranešdami apie tai BŪTINAI nurodykite ir savo senąjį adresą. Be seno adreso negalima padaryti adr. pakeitimo.

Administracija.

Alžire musulmonų tarpe iš šimto tik vienas temoka rašyti. Indijoje beraščių yra 82%.

LIŪDNOS METINĖS

1955 m. liepos 11 d. mirė JURGIS SVARAITIS mano mylimas vyras, bet jis tebėra mano mintyse ir jausmuose ir bus, kol ir man ateis diena vykti pas jį.

Mary Svaraitis
Toronto, Ont.

Visi liko patenkinti

Lietuvių darbininkų draugijos 21 kuopos praeito sekmadienio gegužine Bernice Claire farmoje liko visi patenkinti. Visi turėjo įvairių progų gražiai laiką praleisti: vieni prie baro, antri didelėj šokių salėj, treti kaitintis saulėje išsitiesę pievoje, ketvirti ramiai sėdėti jaunų pušų šešėlyje.

O vaikai tikrai nenuobodžiavo, nes jiems žaisti ten buvo visokių priemonių.

Patenkinti bus ir rengėjai, nes, turbūt, nieko namo neparsivežė, ką buvo atsivežę—gausūs svečiai viską ištuštino.

J. Vilkaitis Bostone

Žurnalistas Jonas Vilkaitis Bostone lankė savo senus bičiulius Puskepalaitį, Šveikauskus ir kt.

Ketvirčiai buvo Floridoj

Edmundas ir Paula Ketvirčiai sugrįžo iš Floridos, ten praleidę atostogas ir aplankę tėvus.

VLIKO STATUTAS

(Atkelta iš 2-o psl.)

institucija. Tautos fondas veikia pagal atskirą, Vliko priimtą statutą. Vlikas atskiriems uždaviniams gali turėti įvairių komisijų.

Naujai Vliko priimtas statutas trumputis, bet aiškus. Jis turi tik apie 40 straipsnių.

Tenka laukti, kad Vliko veikla dabar bus daug gyvesnė, o naujas statutas irgi gali prie veiklos pagyvinimo prisidėti.

Vliko durys atviros visoms politinėms srovėms ir rezistencinėms organizacijoms, kurioms nuoširdžiai rūpi Lietuvos laisvinimo darbas.

Štai jau Vliko nariu priimta Vilnijos sąjunga ir kalbama, kad iš Vliko savo metu pasišalinusieji vadinami frontininkai pasišovę sugrįžti atgal.

Dabar Vliko nariais yra šios politinės partijos ar sąjungos: liaudininkai, Lietuvos socialdemokratai, krikščionys demokratai, darba federacija, ūkininkų sąjunga ir ūkininkų partija, Mažosios Lietuvos sąjunga, Vienybės sąjūdis ir Vilnijos krašto sąjunga.

Tad visos kalbos ir leidžiami gandai, kad Vlikas esąs pakrikimo išvakarėse, kad iš jo naujai pasitraukia ar žada pasitraukti kai kurios politinės srovės ar kiti sąjūdžiai yra grynas prasimanymas. Jei, kaip kalbama, atgal sugrįš frontininkai, tai pasiliks už Vliko veikimo sienų tik tautininkai ir Londone veikianti asmenų grupė, kuri savo veikimu pasirodė tik tremtyj, tai vadinamoji rezistencijos santarvė.

Niekam nėra paslaptis, kad tautininkų tarpe nėra bendro pasitenkinimo išstojimu iš Vliko. Tas iš Vliko išėjimas buvo padiktuotas tų tautininkų, kurie savo veikimą nori grįsti "vadizmu", kaip savo laiku tai jų buvo daroma Lietuvoje.

J. Vlks.

TARNAITĖ NAMUOSE

Mylinti vaikus, gyventi su darbdaviais, reikalingi liudijimai. Dėl algos susitarsime. Rašyti:

Mrs. S. (29
75 Dartmouth St.
West Newton, Mass.

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio programa iš stoties WBMS, 1090 kilociklų, veikia sekmadieniais nuo 12 iki 12:30 val. dieną. Perduodamos lietuviškos dainos, muzika ir Magdutės Pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 East Broadway, So. Bostone. Tel. SO 8-0489. Ten gaunamas ir "Keleivis."

Steponas Minkus.

Siunčiate Vilnones Medžiagas į Europą?

MES DABAR IRGI GALIM SIŲSTI JŪSŲ PAKIETUS SU ČIA APMOKĖTU MUITU

MES TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ PUIKIOS RŪŠIES VILNONIŲ MEDŽIAGŲ VYRIŠKIEMS ir MOTERIŠKIEMS KOSTIUMAMS, APSIAUSTAMS, SUKNELĖMS PAPIGINTOMIS KAINOMIS. Mes turime medvilnės, rajono, nailono ir kt. medžiagų suknelėms, sijonams ir kitiems drabužiams.

Specialus Pasiūlymas iki Rugpiūčio 1 d. tiktai: su kiekvienu pirkiniu medžiagos kostiumui ar apsiaustui mes duosime **nemokamai** pamušalą kostiumui ar apsiaustui. Turite atsinešti šitą skelbimą, kitaip negausite.

Adara pirmd. ir trečd. iki 6:30, šiaip iki 5:30; adara ir šeštd.

TEXTILE OUTLET
L. & M. OVERSEAS PARCEL SERVICE
25 Kneeland Street, Boston 11, Mass.
Bay View busas sustoja prie pat krautuvės.

Drabužiu Pakietai Lietuvon su Garantiia

Mūsų vaistinė turi įgaliojomą siųsti drapanas į Lietuvą su Amerikoje apmokėtu muitu ir su garantija, kad siuntiniai tikrai nueis ir pasieks tą asmenį, kam jie siunčiami. Siuntėjas gaus iš rusų kvitą, kad muitas apmokėtas ir pristatymo garantiją.

Pakietas Nr. 1. Kaina $30.50 (muitas įskaitytas). Jame yra: 4 jardai rajono ir vilnos gabardino medžiaga moterų kostiumui 42 colių platumo, spalva mėlyna ar ruda, 2 didelės špulikės siūlų ir adatų, ir 3 su puse jardai rajono gabardino vyrų kostiumui, spalva pilka, ruda ar mėlyna.

Pakietas Nr. 2. Kaina $46.00. Visa medžiaga vyriškam vilnoniam kostiumui pirmos rūšies, tamsiai mėlynos spalvos, su pamušalais ir kitais priedais.

Pakietas Nr. 3. Kaina $30.00. 3 jardai baltos drobės 81 cl. platumo, tinką apatiniams baltiniams, marškiniams, inpilams; 4 jardai rajono medžiagos suknelei, kokios norima spalvos; 4 jardai medvilnės medžiagos suknelei naujausių spalvų; 4 špulikės siūlų ir adatų pakelis.

Siųskite pakieto numerį, čekį ir aiškų adresą mums:
IDEAL PHARMACY 29 KELLY SQ. WORCESTER, MASS.
Vytautas Skrinska, Savininkas

TEMPCO

KAMINŲ ir STOGŲ KOMPANIJA

TAISYMAS MŪSŲ SPECIALYBĖ. Dedam naujus stogus. Visas darbas garantuotas ir su užstatu. Duodam "free estimates". Taisom ir dedam naujus visokiausių rūšių stogus. Taisom ir valom kaminus. Geras ir patikimas patarnavimas. **Skambinkit Telefonu: COlumbia 5-2900.**

J. Tempesta ir G. Vareika

TAUPYKITE $ $ $ $ JŪSŲ KURO IŠLAIDOSE
Leiskite mums įdėti naują, gerai dirbantį
Tylų, Automatišką Aliejaus Pečių
Už Specialinę Pardavimo Kainą

Visiškas Įtaisymas **$250**

Įmokėti nereikia nieko—Išsimokėti per 3 metus

FORTUNA FUEL CO.
45 Dorset St., Dorchester **Šaukit GE 6-1204**

PUIKI VIETA ATOSTOGOMS

IŠVAŽIAVIMAMS, PARENGIMAMS

Ant Romantiško Cape Cod Marių Kranto

GLEN COVE HOTEL
ATIDARĖ SEZONĄ

Šilčiausias maudymosi marių vanduo virš 70 laipsnių, privačios maudynės, saulėti kambariai, žemos kainos, naujai atidaryta pokylių ir šokių salė (ballroom), floor-show, yra vėsusis "Neptun room" turtingais įvairiausiais gėrimais, TV kambarys, geras maistas ir kiti patogumai.

Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais, Hayes Ellis kapela.

Parengimams, piknikams, išvažiavimams, vestuvėms geriausia vieta, salėj virš 200 vietų.

Užsisakyt vietą parengimams ar kambarį poilsiui skambinti: Tel. Wareham 563, arba rašykit: Glen Cove Hotel, 417 Onset Ave., **Onset, Cape Cod, Mass.**

Važiuot mašina 28 keliu iki rodyklės į Onset.

Širdingai kviečiame, savininkai **Petras ir Birutė Peldžiai**

Kas perka ar parduoda namus, ūkius, biznius kreipkitės į

Praną Lembertą
REALTOR
409 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. AN 8-1882
Vakarais ir šventadieniais
Šaukit GE 6-2887

NAMŲ SAVININKAMS

Pentiname namus iš lauko ir vidaus; apkalame šingeliais; sutaisome pijazus ir dengiam bei taisom stogus. Prašom kreiptis:

John Petrus
14 Gartland Street
Jamaica Plain, Mass.
Tel.: JA 4-4576

APSIDRAUSK NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.). Visais insurance reikalais kreiptis :

BRONIS KONTRIM
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dr. B. Matulionis

Vidaus, specialiai plaučių ir širdies ligos. Priima bet kurią dieną, iš anksto susitarus telefonu ar laišku.
Telef. 22, Pascag, Rhode Island
Adresas: State Sanatorium, Wallum Lake, Rhode Island.
Astumas: nuo Providence—24 mylios, nuo Worcester—26 m., nuo Boston ar Brockton—50 m., nuo Thompson, Conn.,—10 mylių.

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8
546 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas AN 8-1320

Tel. AV 2-4026
Dr. John Repshis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir Šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto
495 Columbia Road
Arti Uphams Corner
DORCHESTER, MASS.

Tel. AN 8-2712 irba BI 4-9013
Dr. J. C. Seymour
(LANDŽIUS)
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Vartoja vėliausios konstrukcijos X-RAY Aparatą
Pritaiko Akinius
VALANDOS: nuo 2-4, nuo 7-8
534 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Tel. AN 8-2805
Dr. J. L. Pasakarnis
Dr. Amelia E. Rodd
OPTOMETRISTAI
VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Seredomis—ofisas uždarytas.
447 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
409 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. AN 8-0948
Res. 37 CRIOLE STREET
West Roxbury, Mass.
Tel. FA 3-5515

KETVIRTIS & CO.
—JEWELERS—
Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4649

FLOOD SQUARE HARDWARE CO.
Savininkas A. J. Aleksa
623 East Broadway
South Boston 27, Mass.
Telefonas AN 8-4148
Benjamin Moore Malevos
Popieros Sienoms
Stiklas Langams
Visokie Reikmenys Namams
Reikmenys Plumberiams
Visokie Geležies Daiktai

VAISTAS "AZIVA"

1—Vaistas nuo nudegimo ir nuo nušutimo vandeniu.
2—Vaistas nuo atdarų žaizdų —mostis.
3—Akių vaistas.
4—Vaistas nuo kojų niežėjimo, pirštams, tarpupirštėms ir papirštėms.
5—Vaistas nuo galvos niežėjimo.
6—Vaistas nuo kosulio. Greit pagelbsti.
Reikalaukite šitų vaistų pažymėtais numeriais. Kaina už kiekvieną numerį $1. Pinigai, čekis ar money orderis iš kalno. Adresuokit: (5-6)
Joseph Machinskas
295 Silver Street
South Boston 27, Mass.